SWEDISH MUSICAL HERITAGE
LEVANDE MUSIKARV

GEORG JOSEPH VOGLER
1749–1814

Der eheliche Zwist

Källkritisk utgåva av/Critical edition by Andreas Edlund

Levande musikarv och Kungl. Musikaliska Akademien

Syftet med Levande musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska Akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska Akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Edward Klingspor

Levande musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska Akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 2555/Edition no. 2555
2022
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
979-0-66166-895-4

Levande musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska Akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Riksantikvarieämbetet och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Der eheliche Zwist

Georg Joseph Vogler
(1749–1814)

Cantabile
Die Vereinigung.

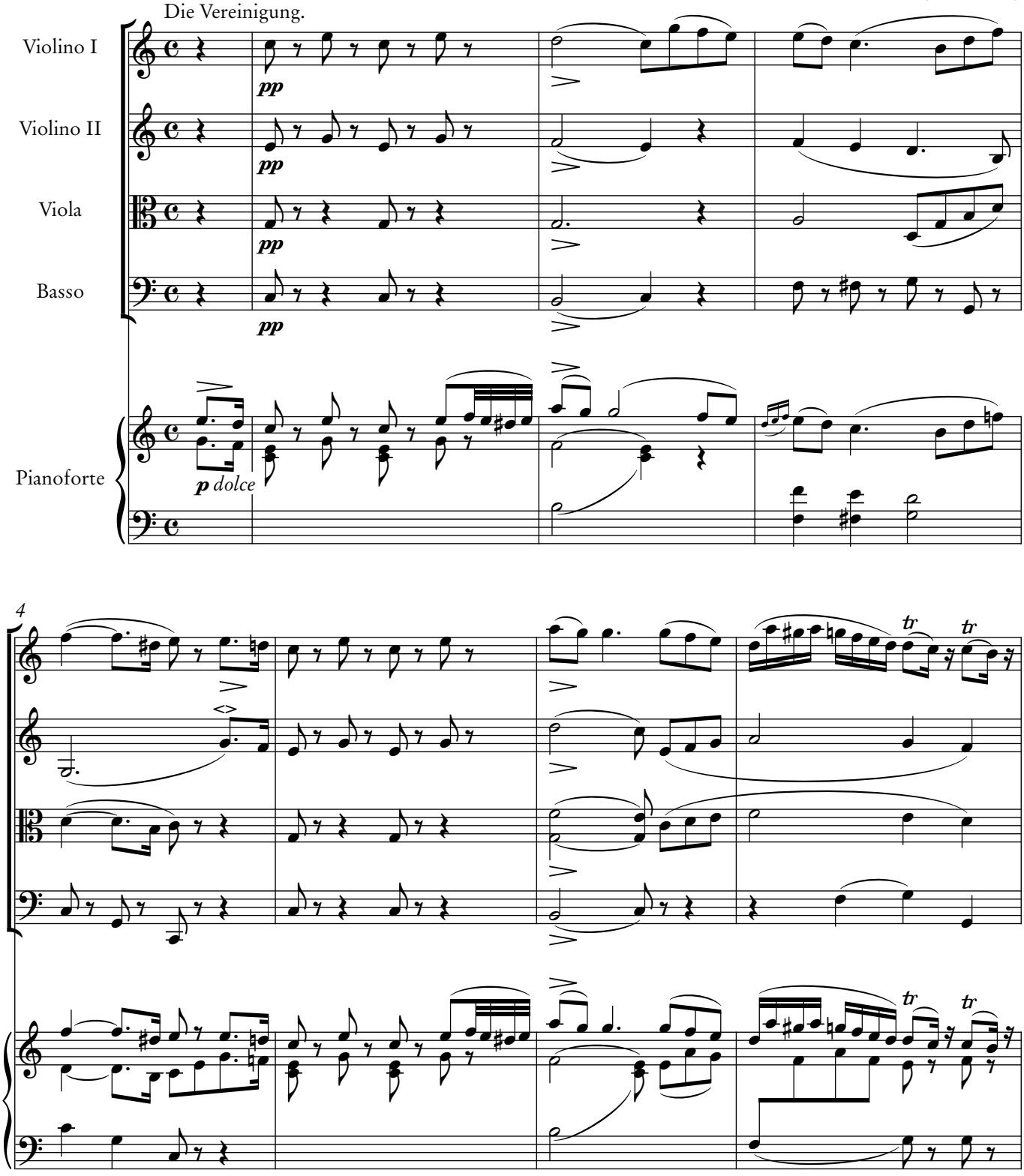

Kritisk utgåva av/Critical edition by Andreas Edlund
Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2022. Public domain. www.levandemusikarv.se

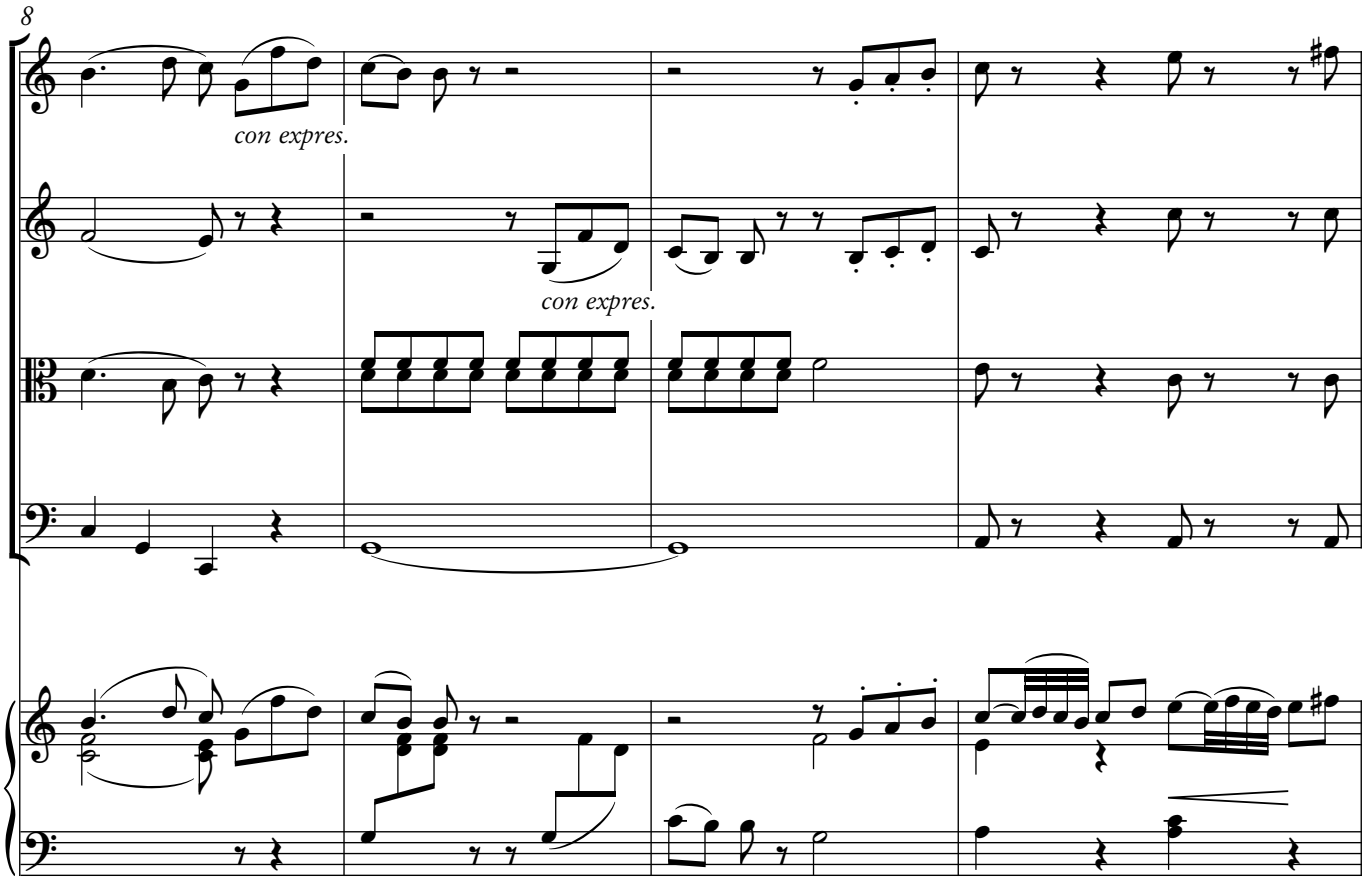
8
con expres.
con expres.

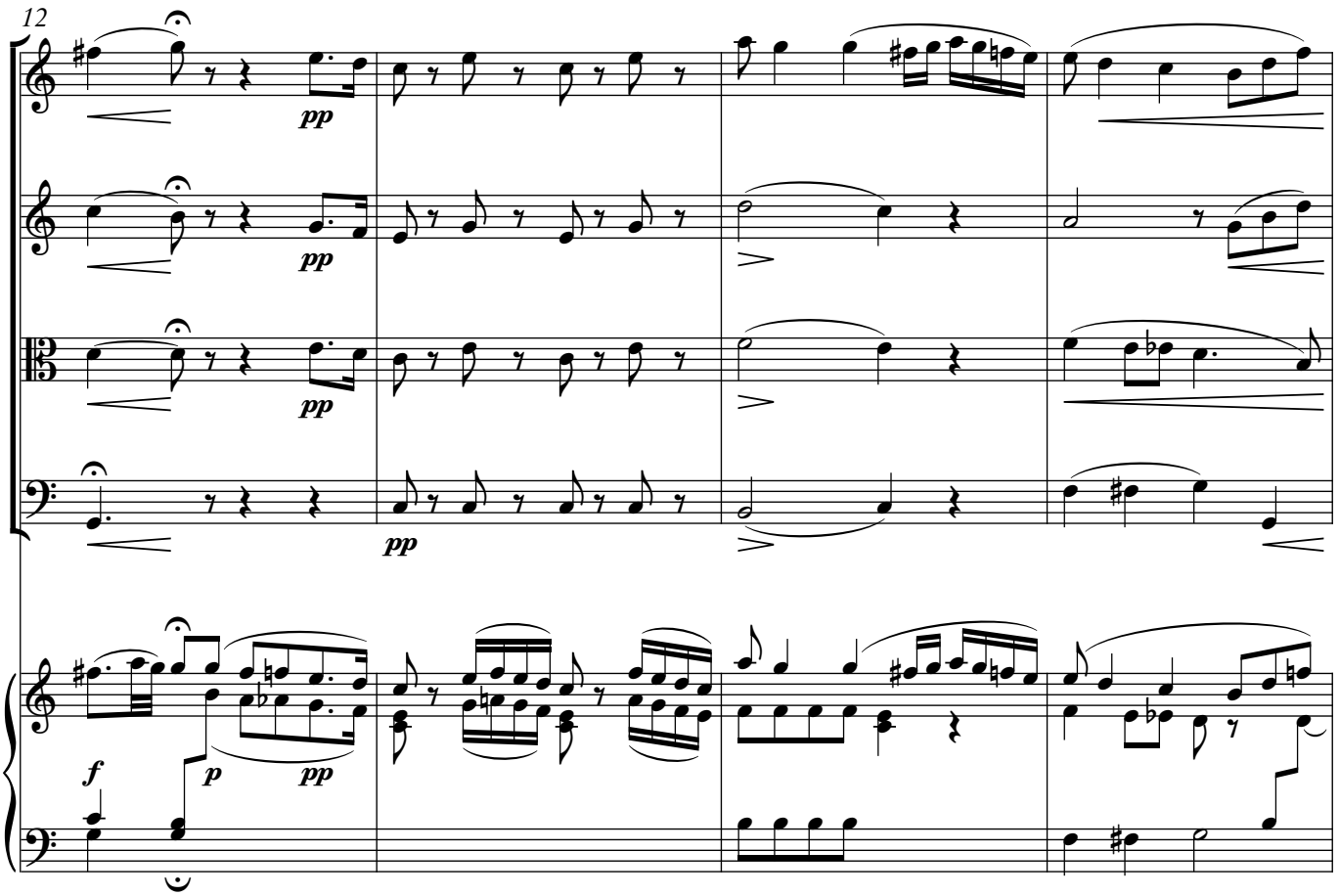
12
pp
pp
pp
pp
f
p
pp

16

Allegro

Mürrischer Charakter des Mannes.

pp

20

Tempo primo

Sanftmuth der Frau.

pp

Allegro

f

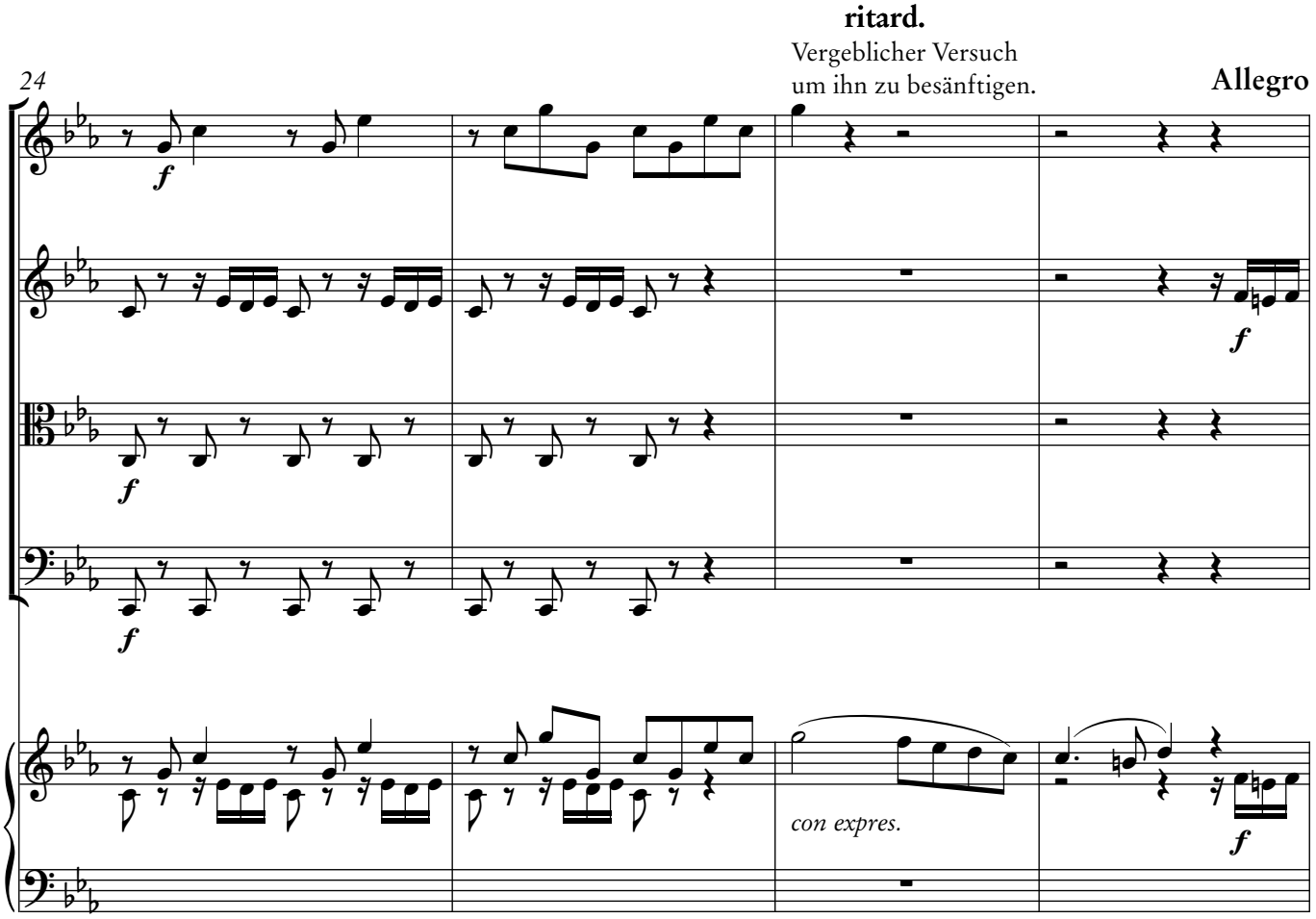
ritard.
Vergeblicher Versuch
um ihn zu besänftigen.
Allegro
24
con expres.

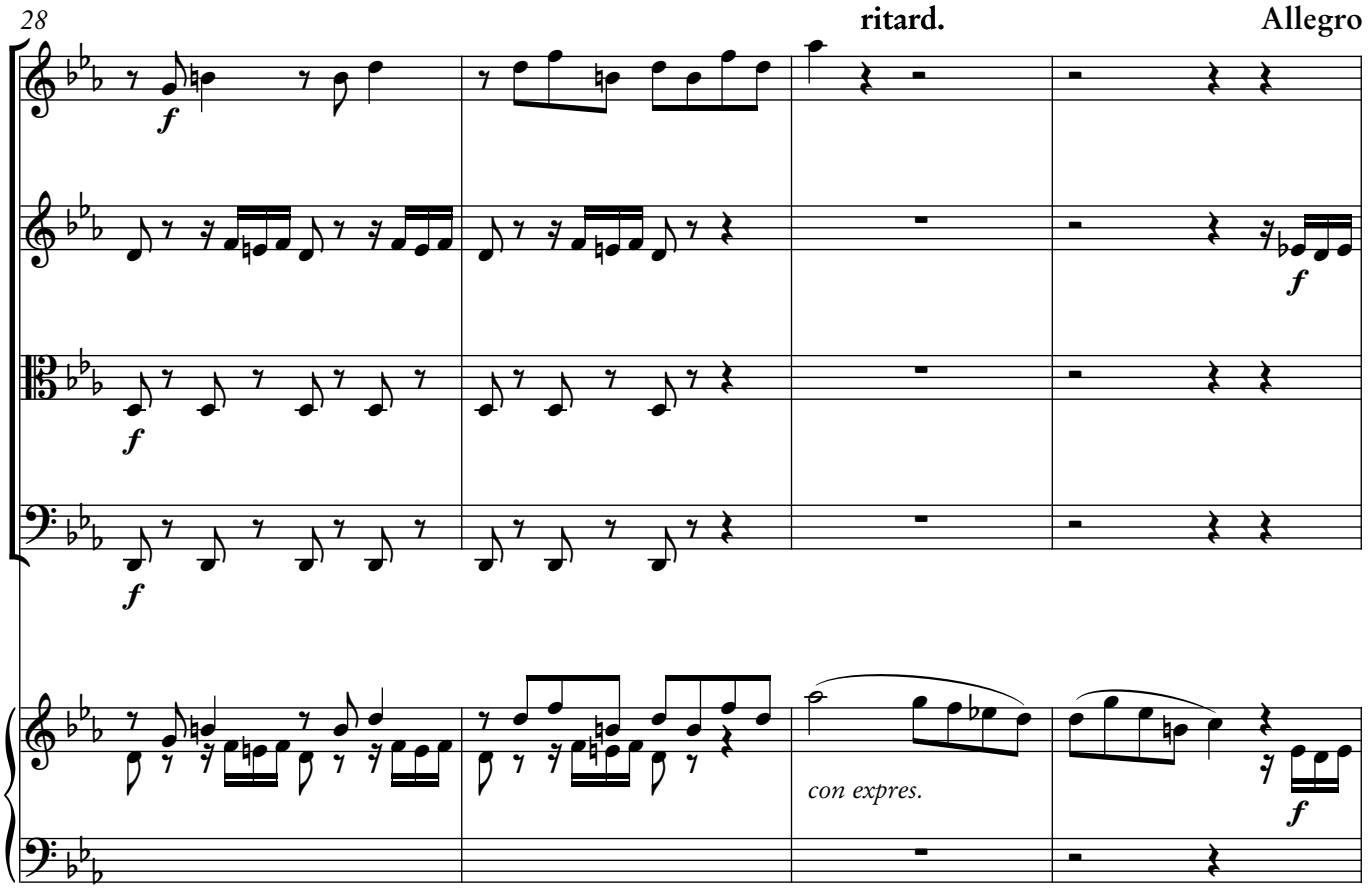
ritard.
Allegro
28
con expres.

32

ritard.

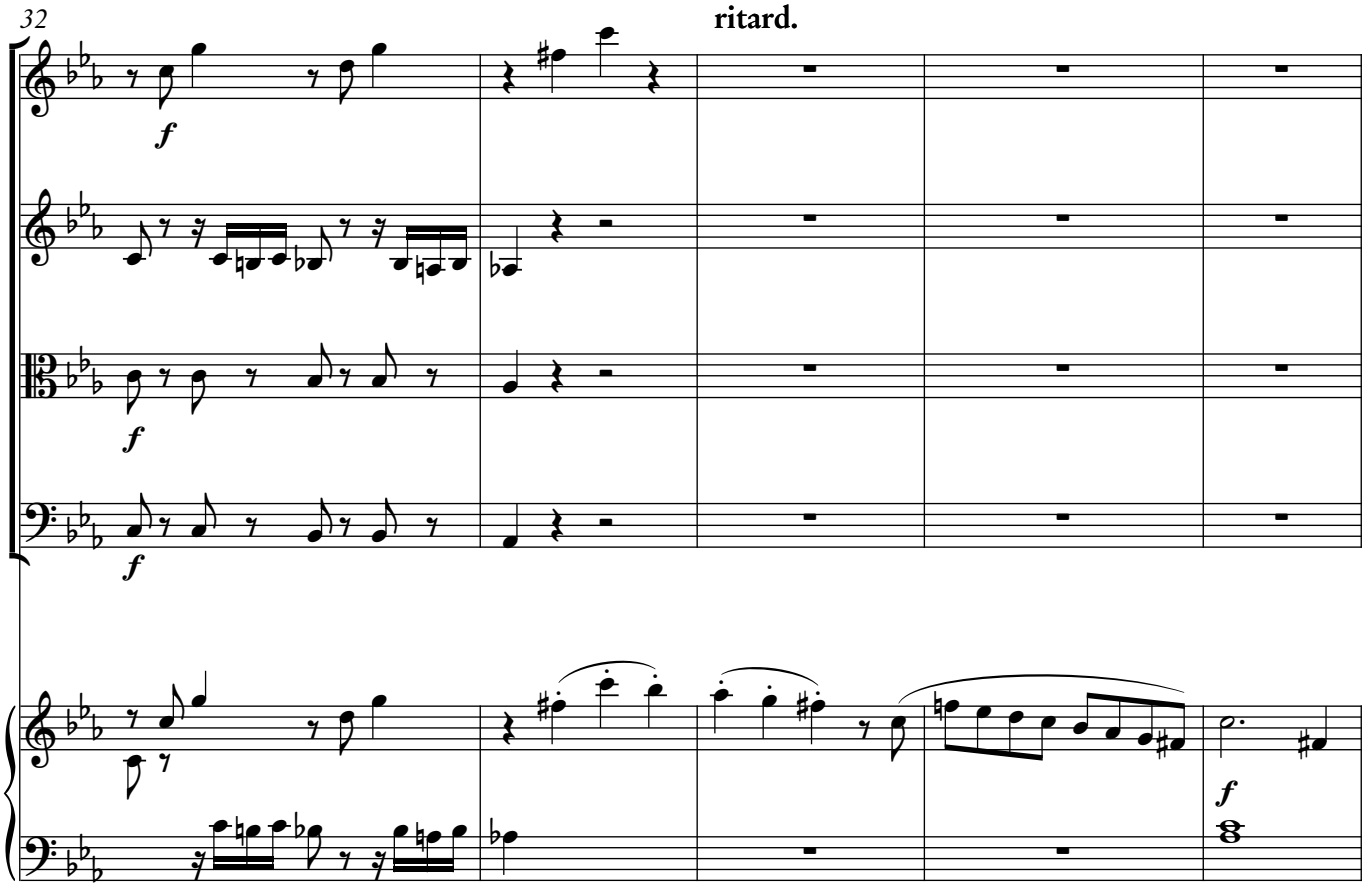

37

Allegro

Der Zwist.

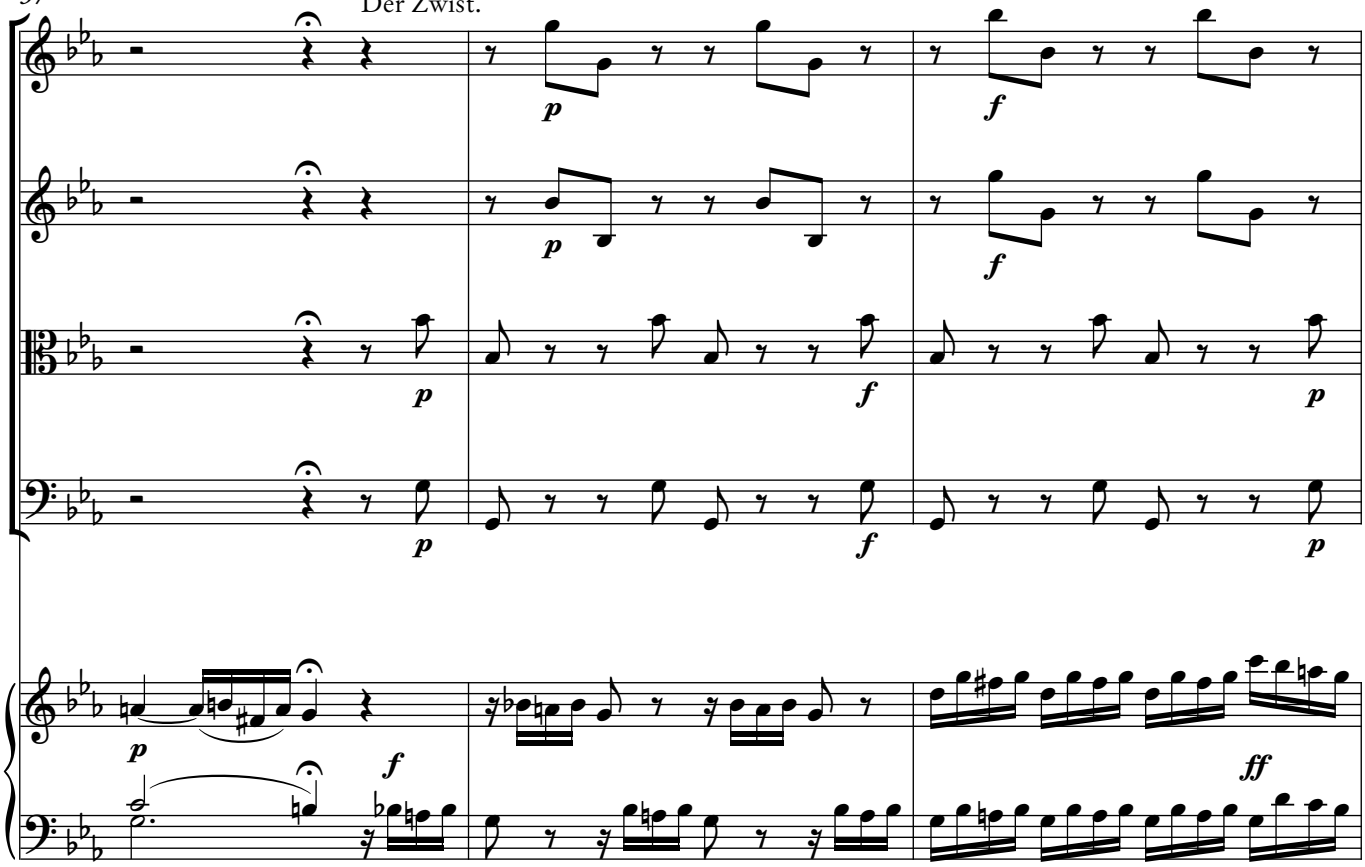

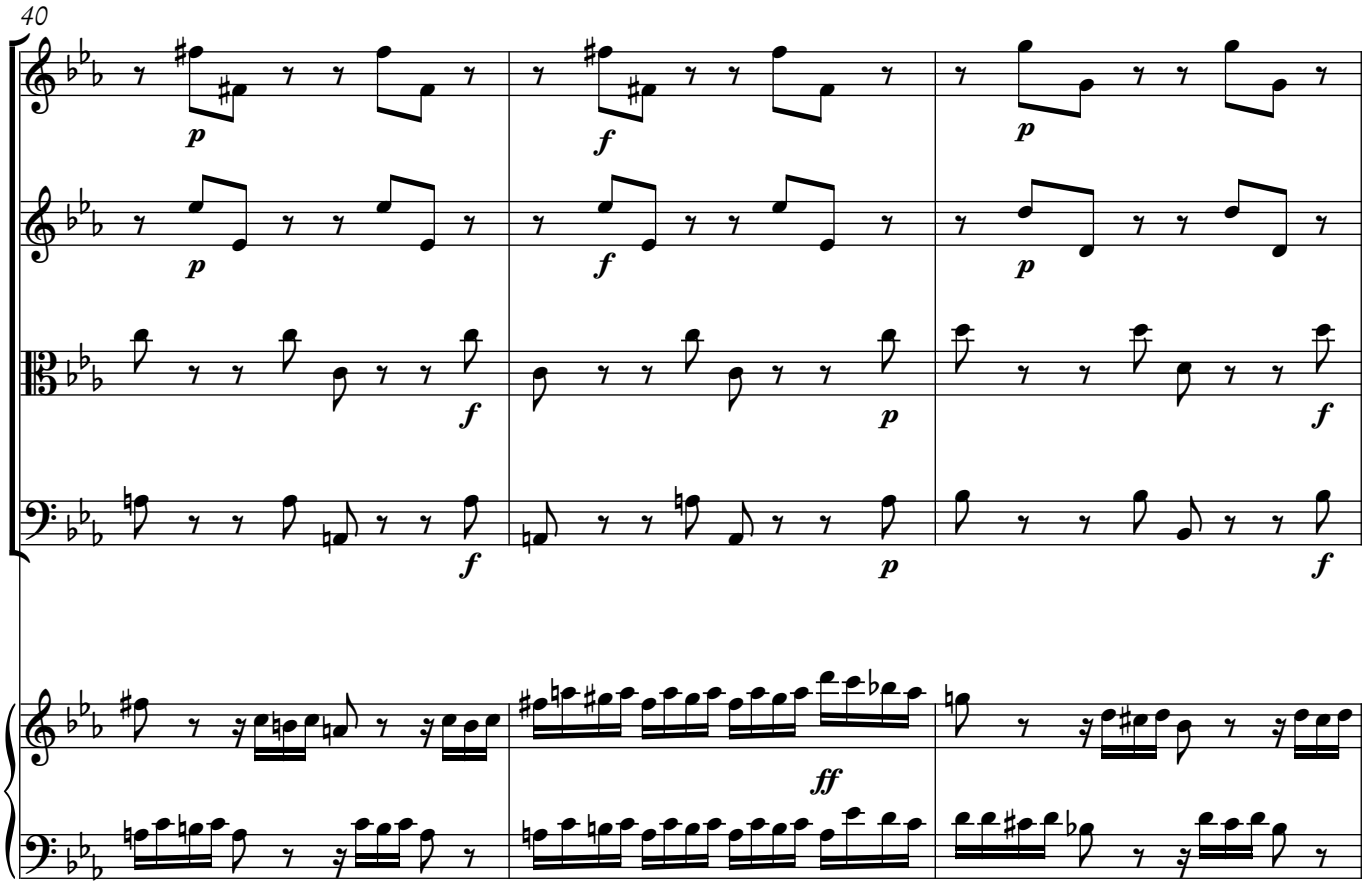
40
p
f
p
p
f
p
f
p
f
f
p
f
ff

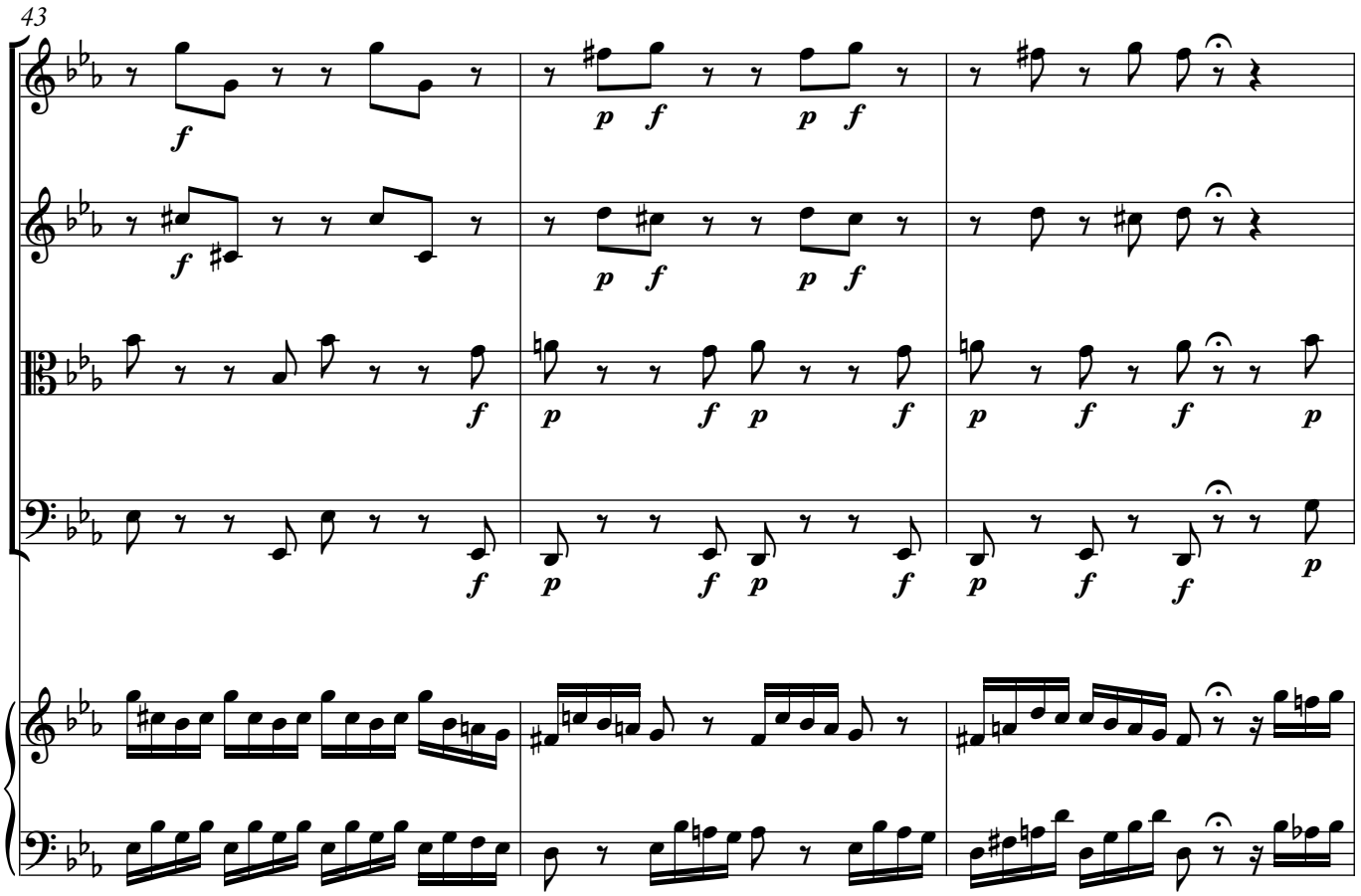
43
f
p f
p f
f
p f
p f
f
p
f p
f
p
f
f
p
f
p
f
p
f
p
f
f
p

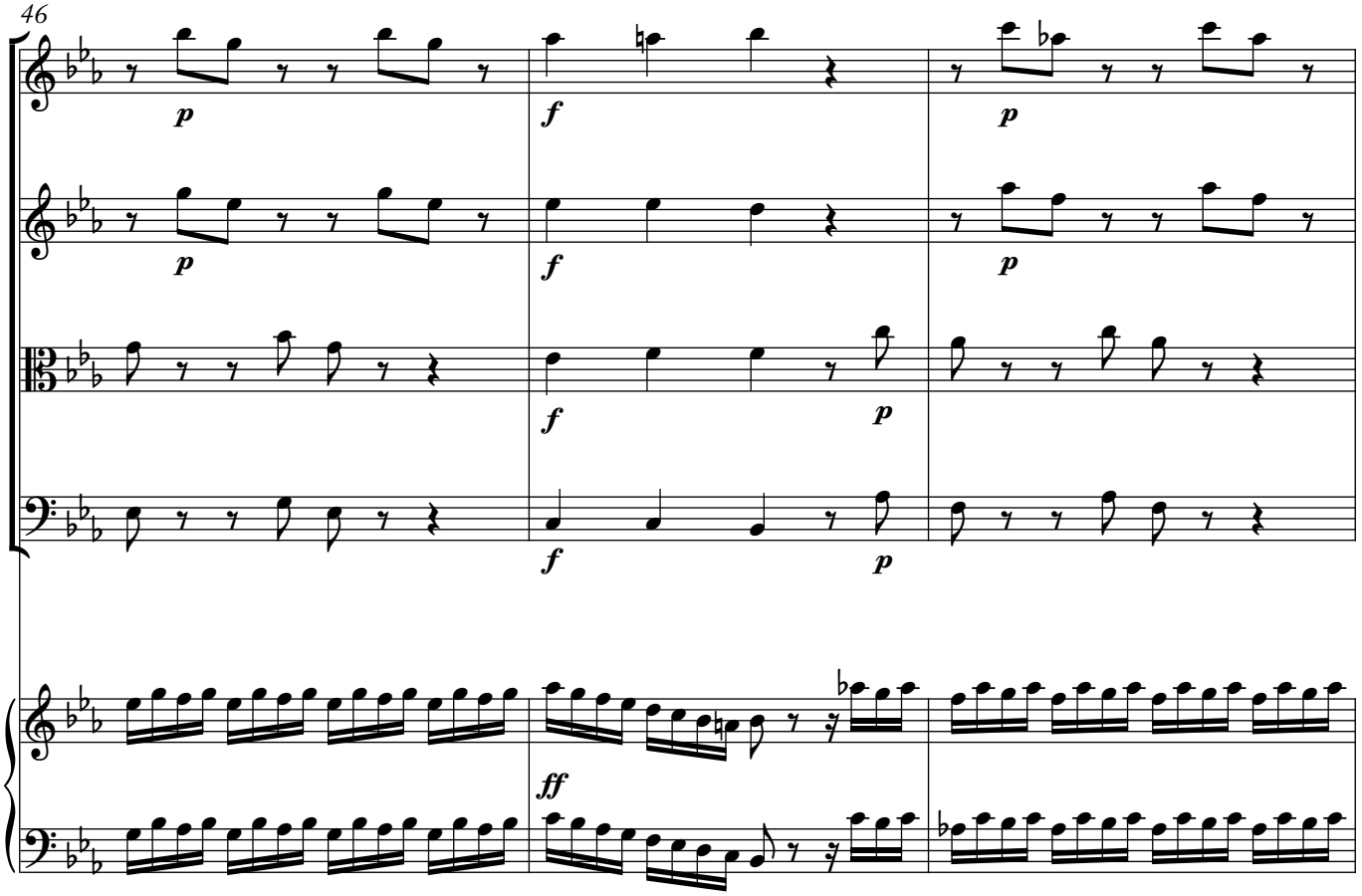
46
p
f
p
p
f
p
f
p
f
p
ff

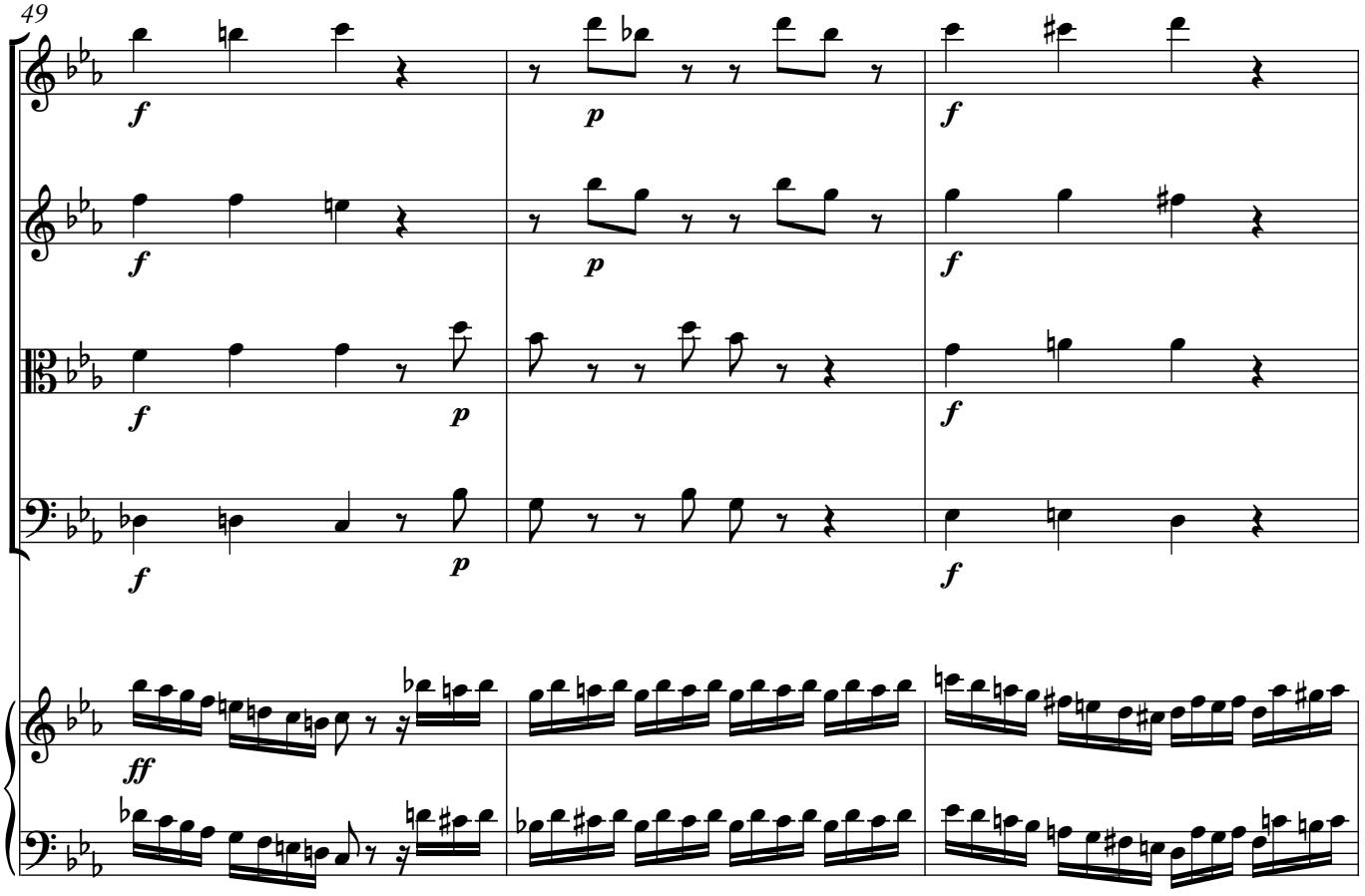
49
f
p
f
f
p
f
f
p
f
f
ff

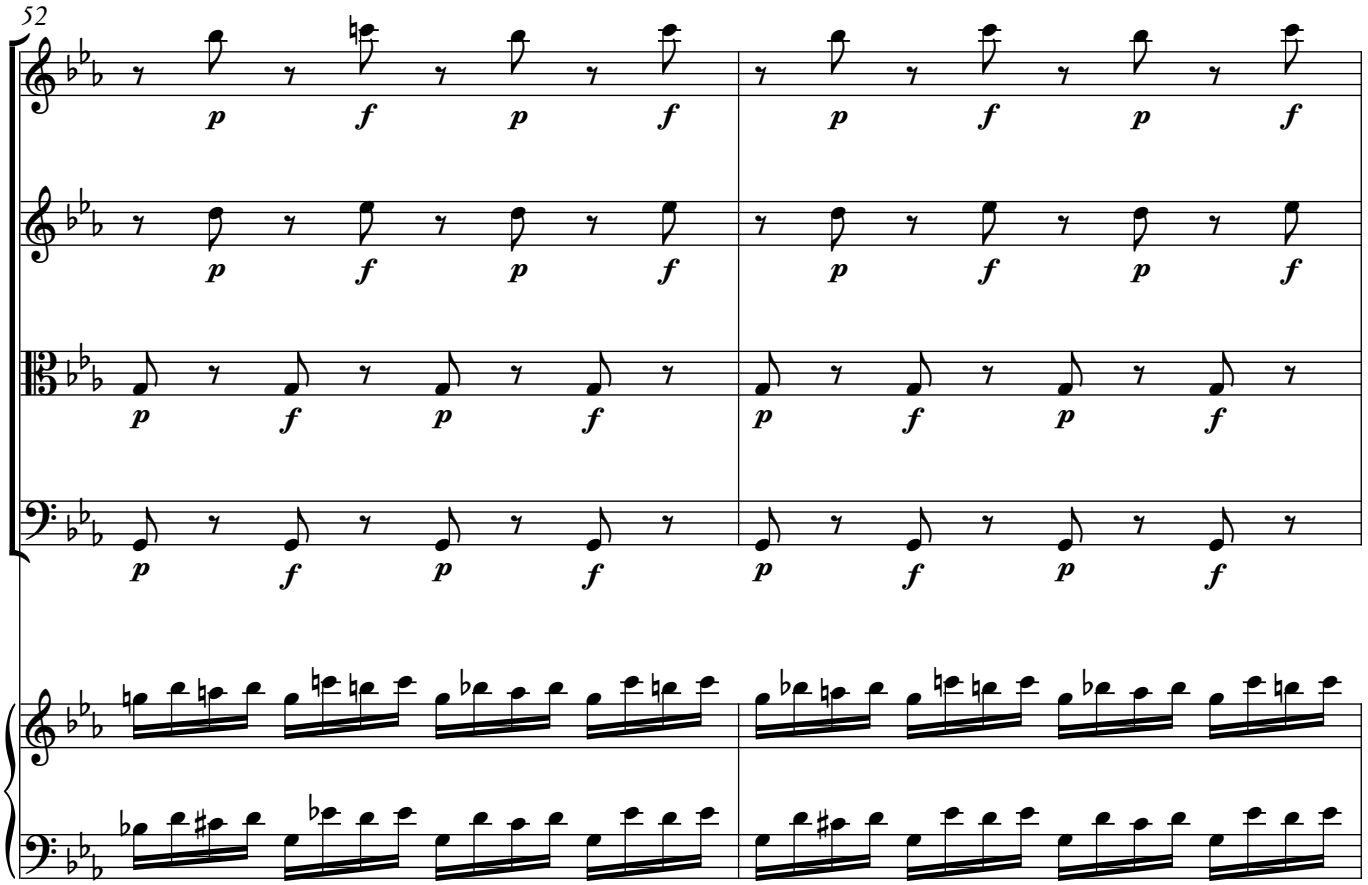
52
p f p f
p f p f

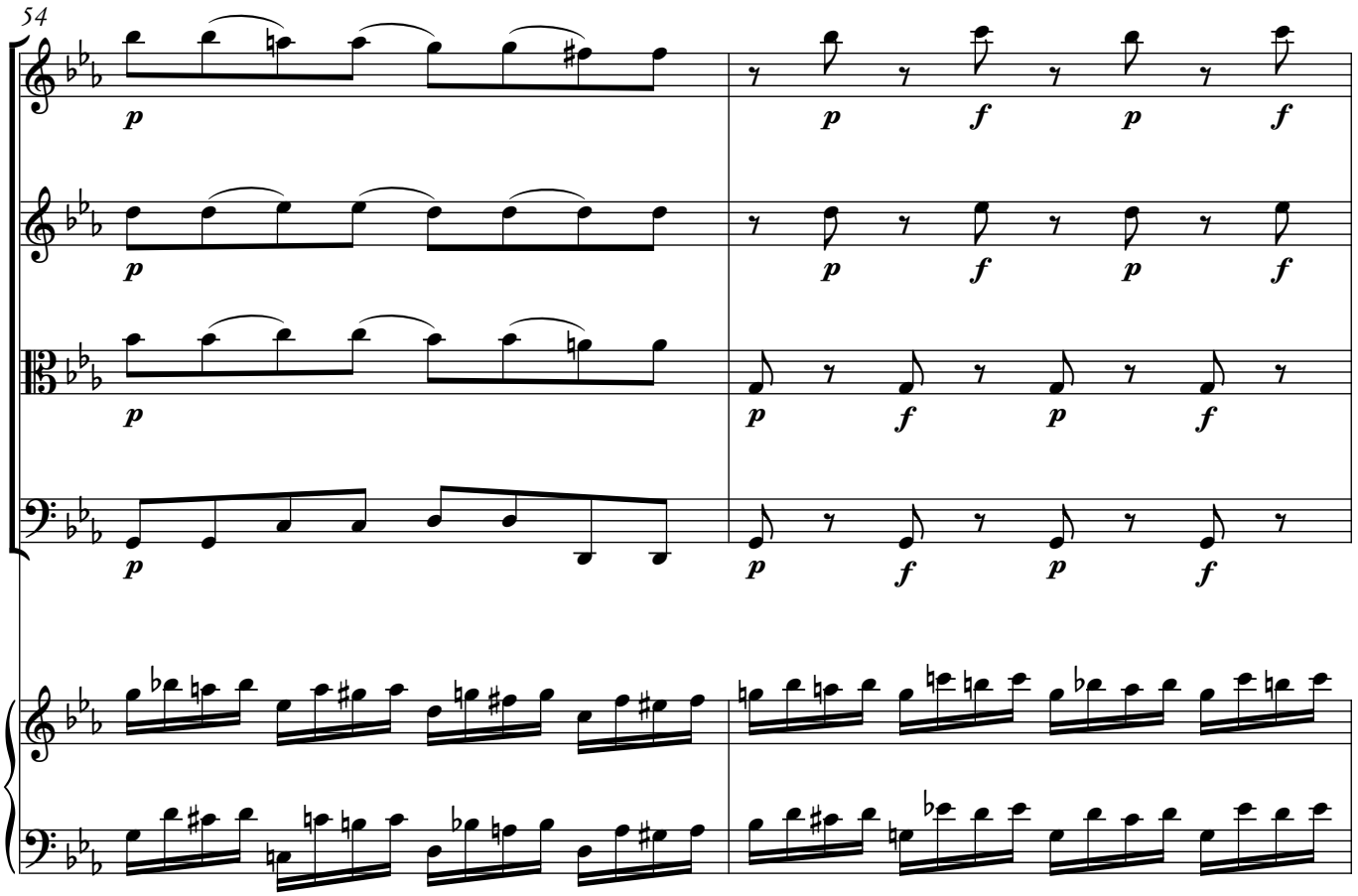
54
p
p f p f

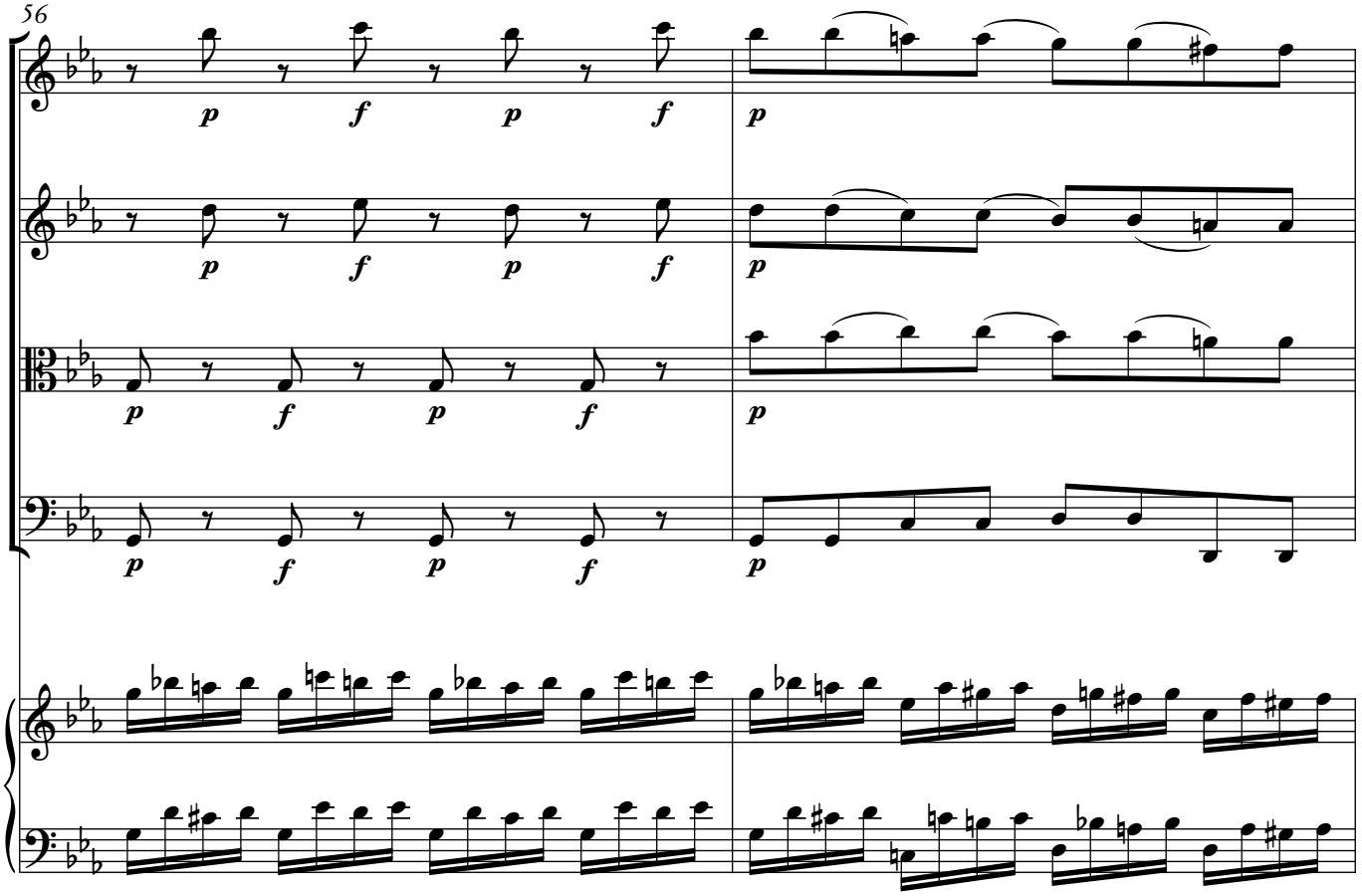
56
p f p f
p
p f p f
p
p f p f
p
p f p f
p

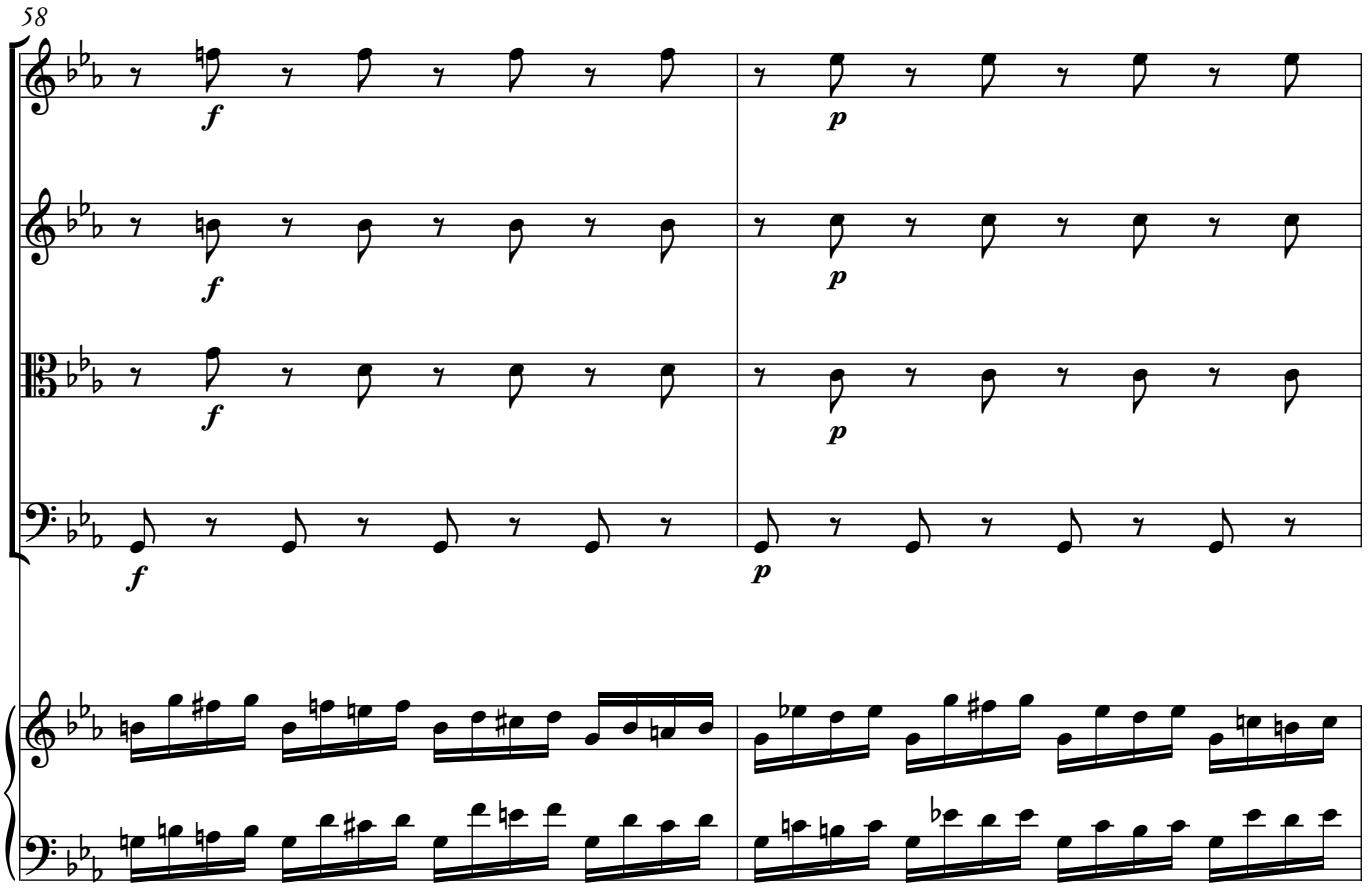
58
f
p
f
p
f
p
f
p

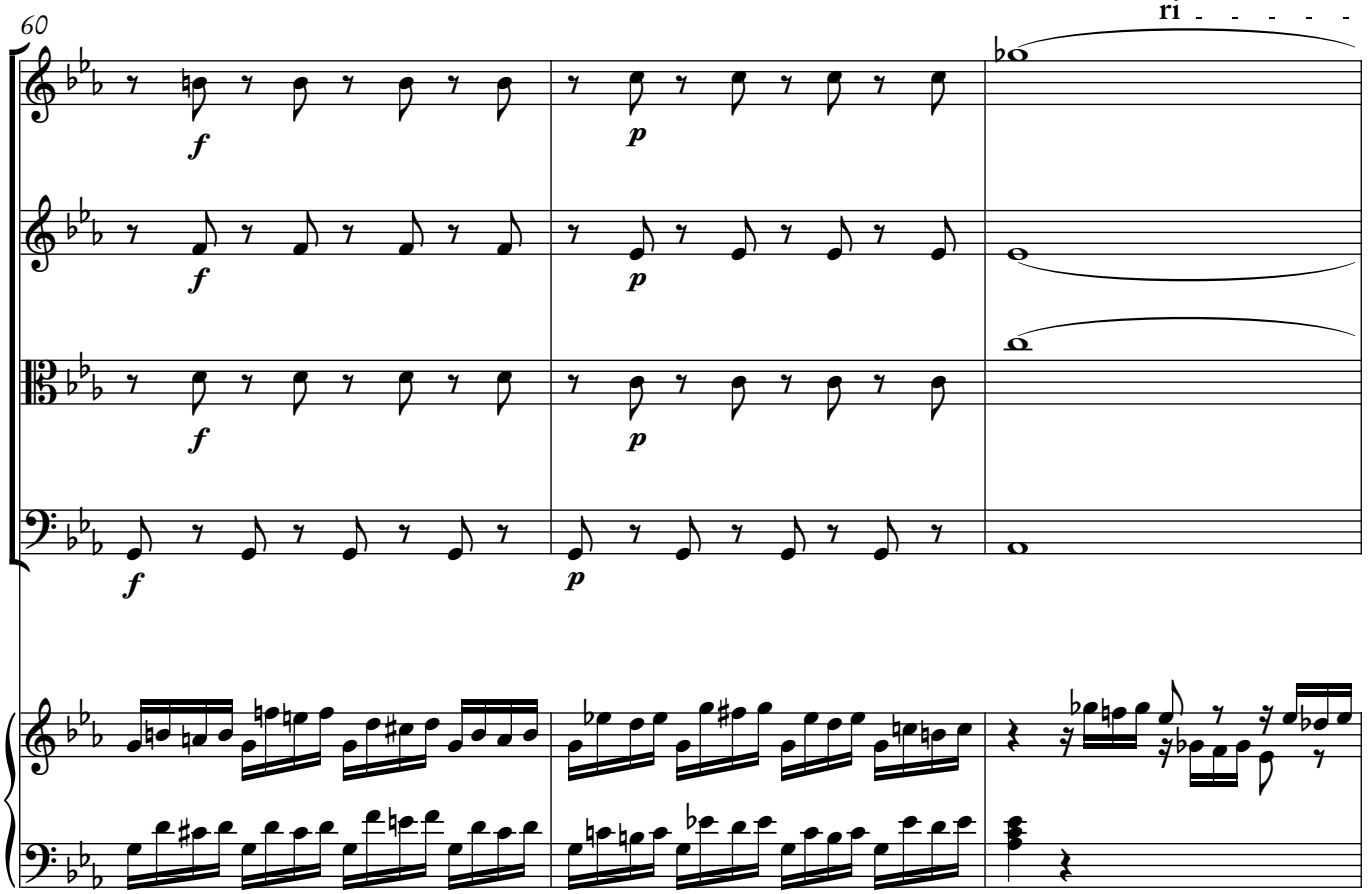
60
ri - - - - -
f
p

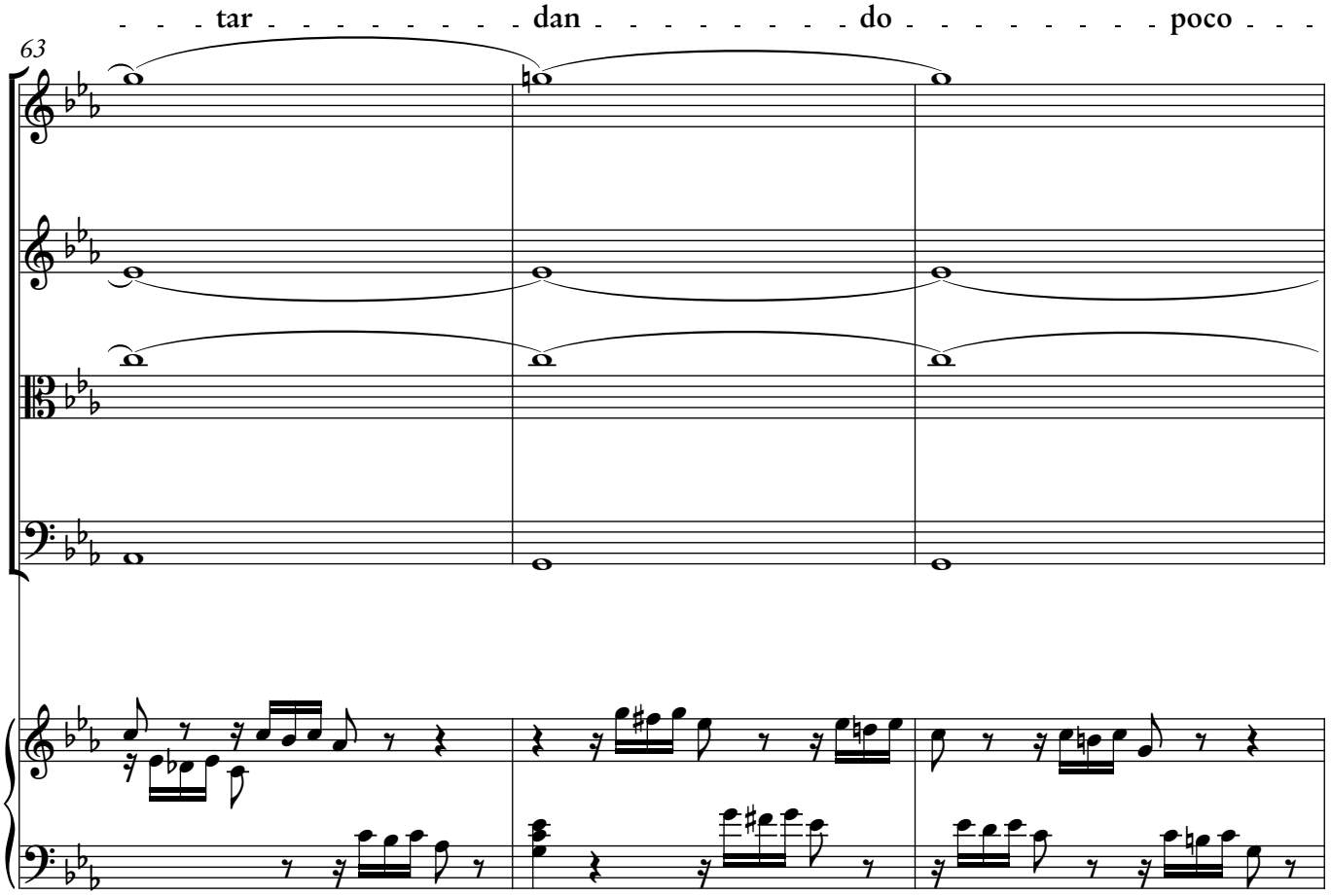
- - - tar - - - - - - - - dan - - - - - - - - - do - - - - - - - - - poco - - -
63

66

a poco

Tempo primo

dim.

p

f

69

pp

pp

pp

pizz.

pp

arco

f dim.

p

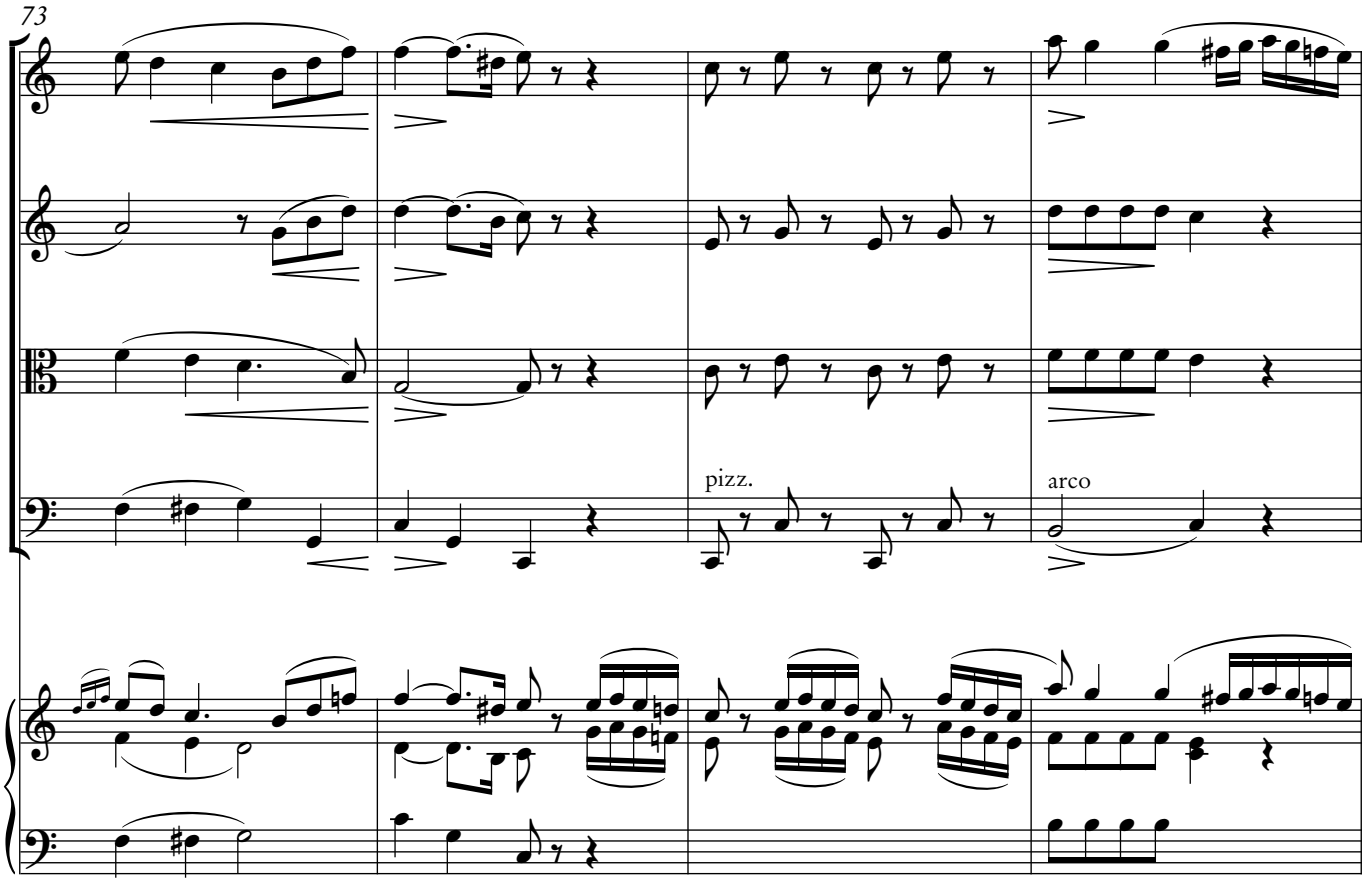
73
pizz.
arco

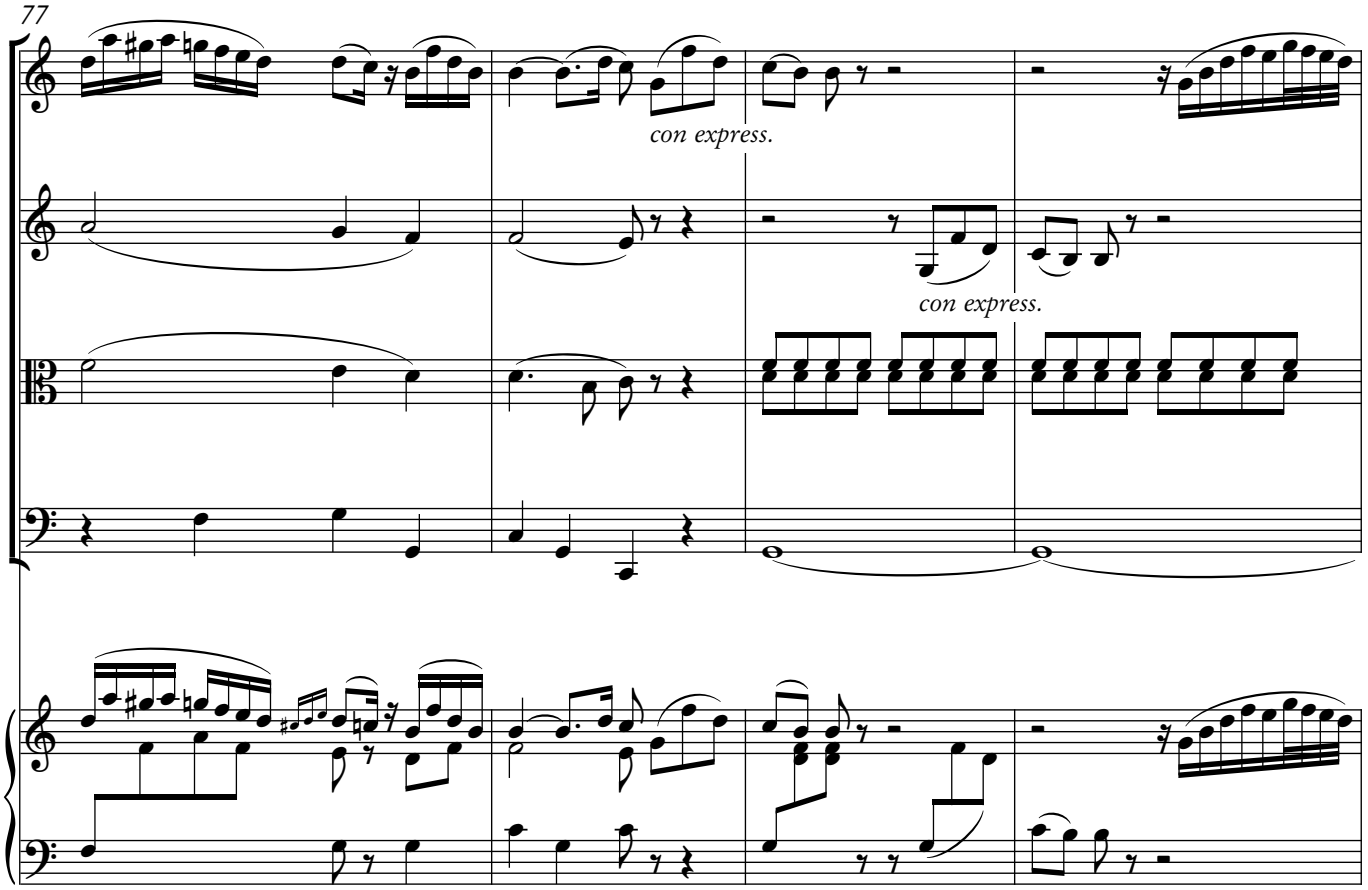
77
con express.
con express.

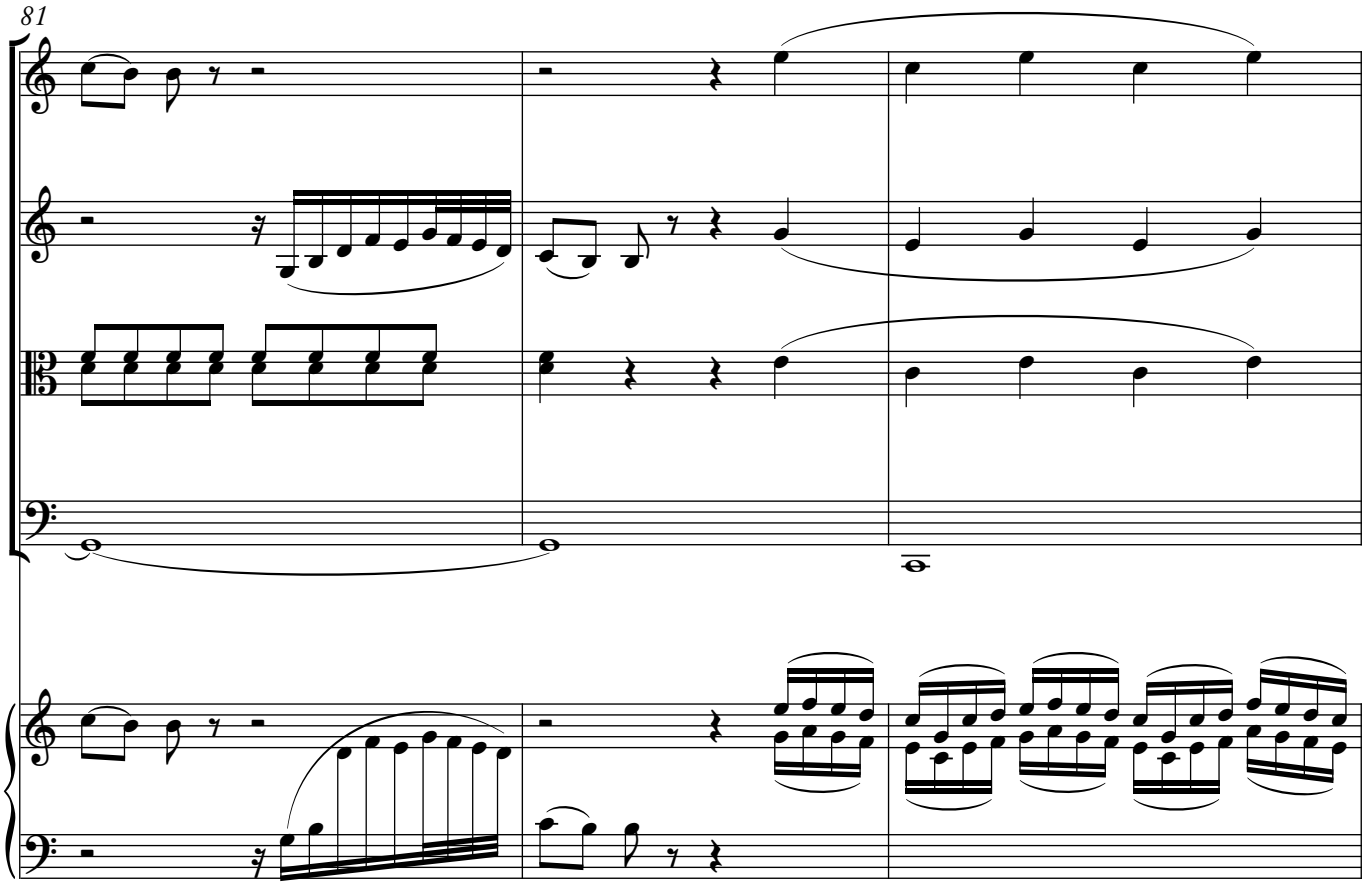
81

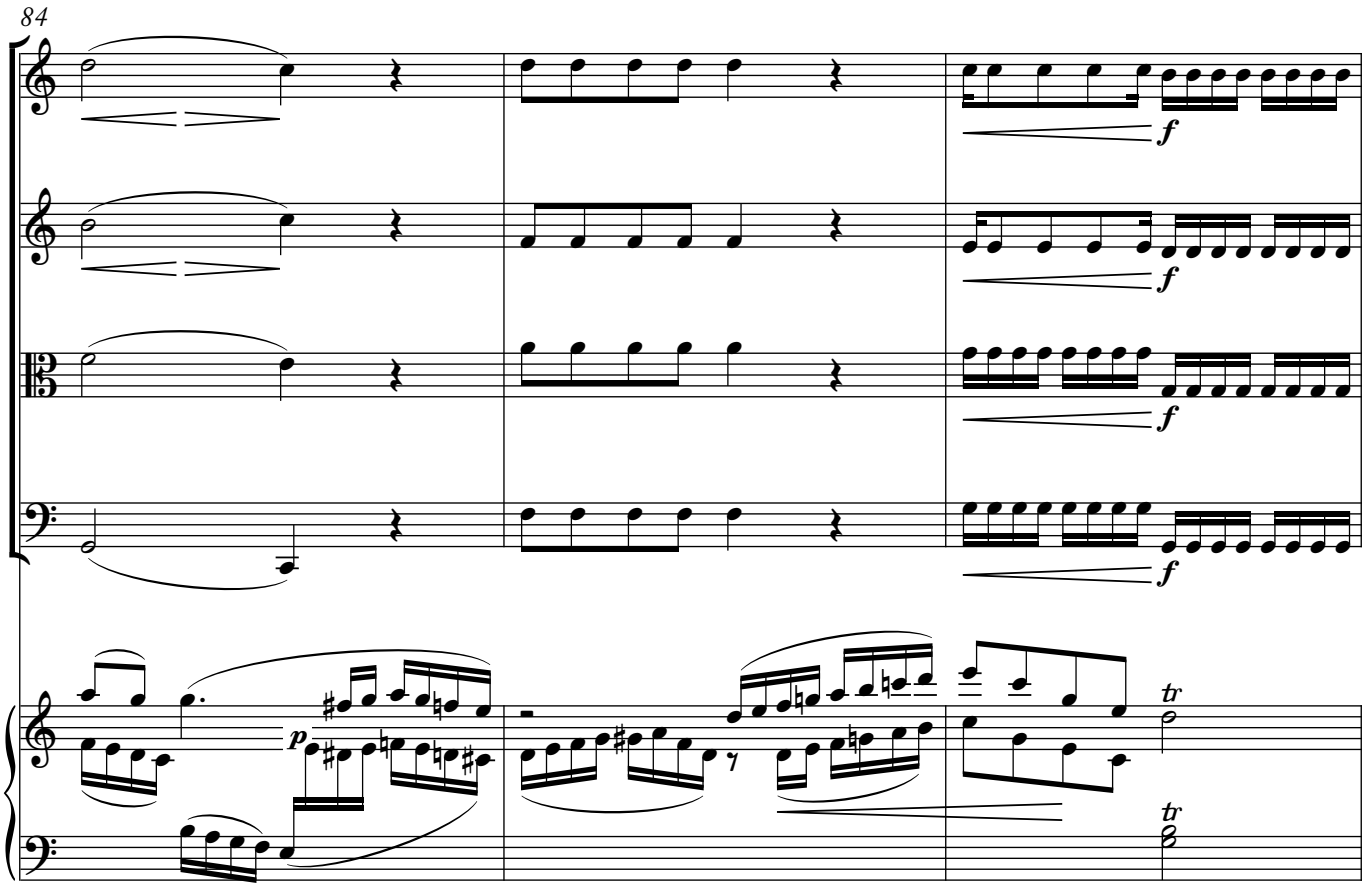
84
f
f
f
f
p
tr
tr

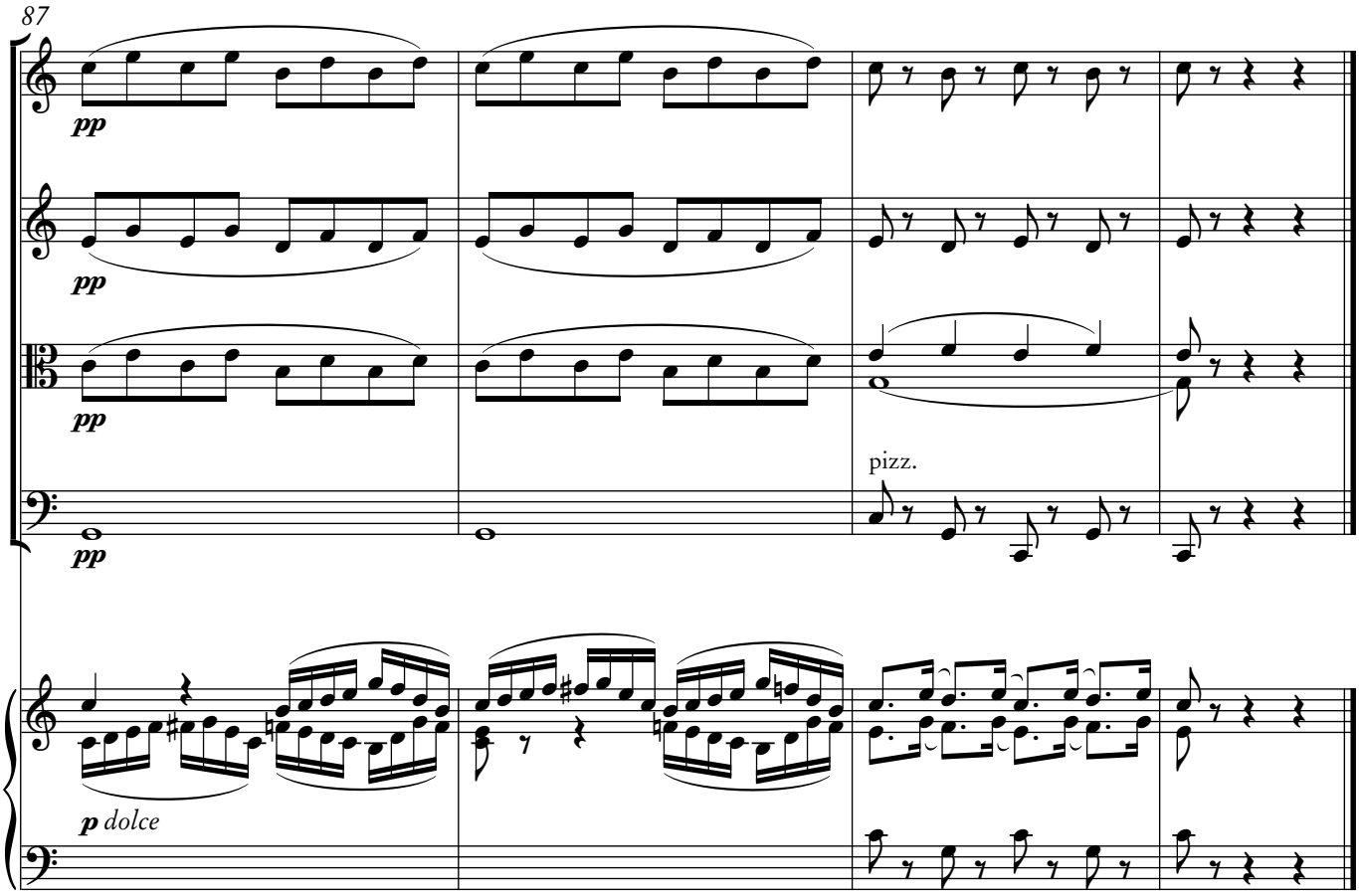

Andantino

Die Versöhnung.

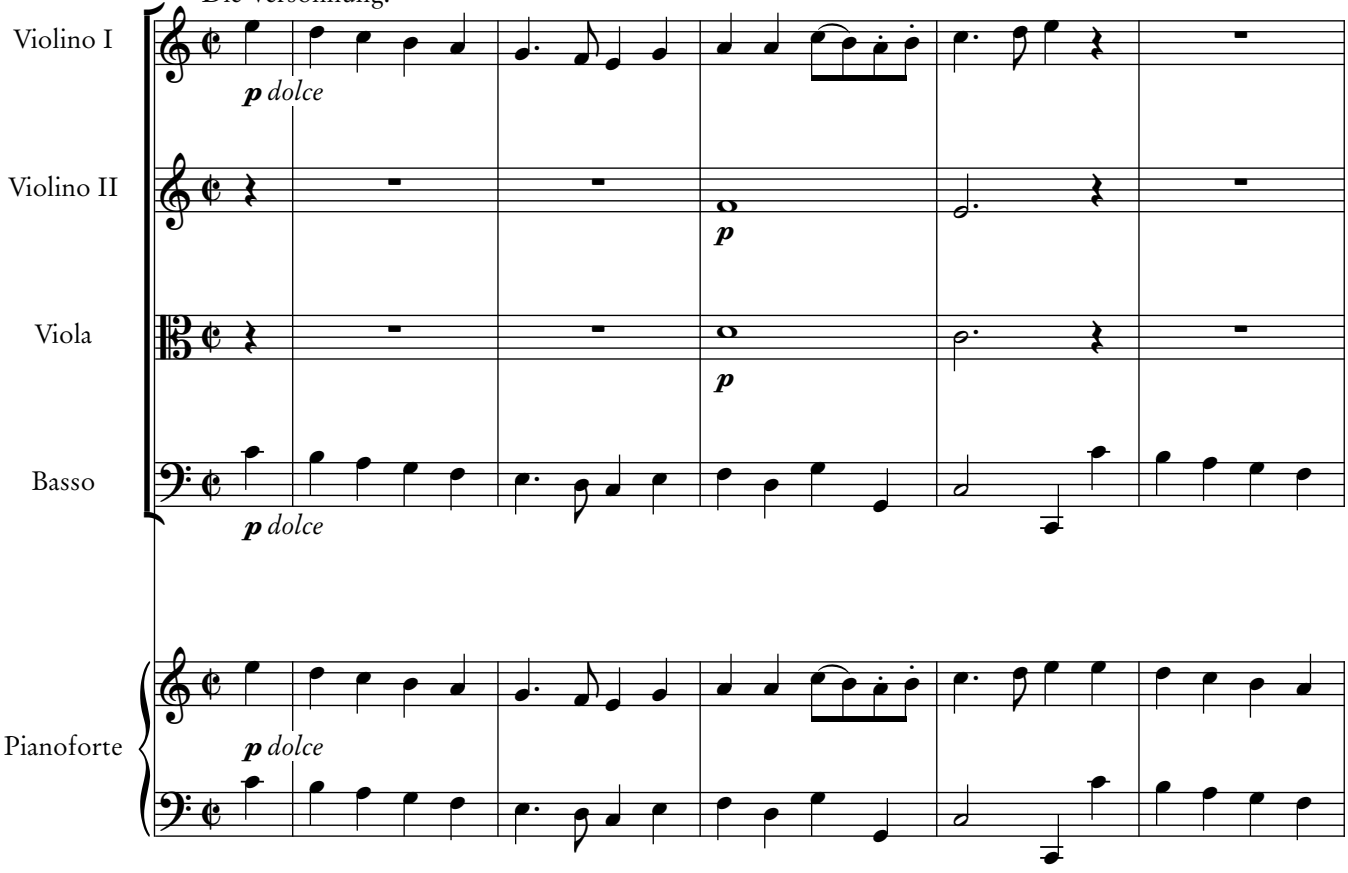

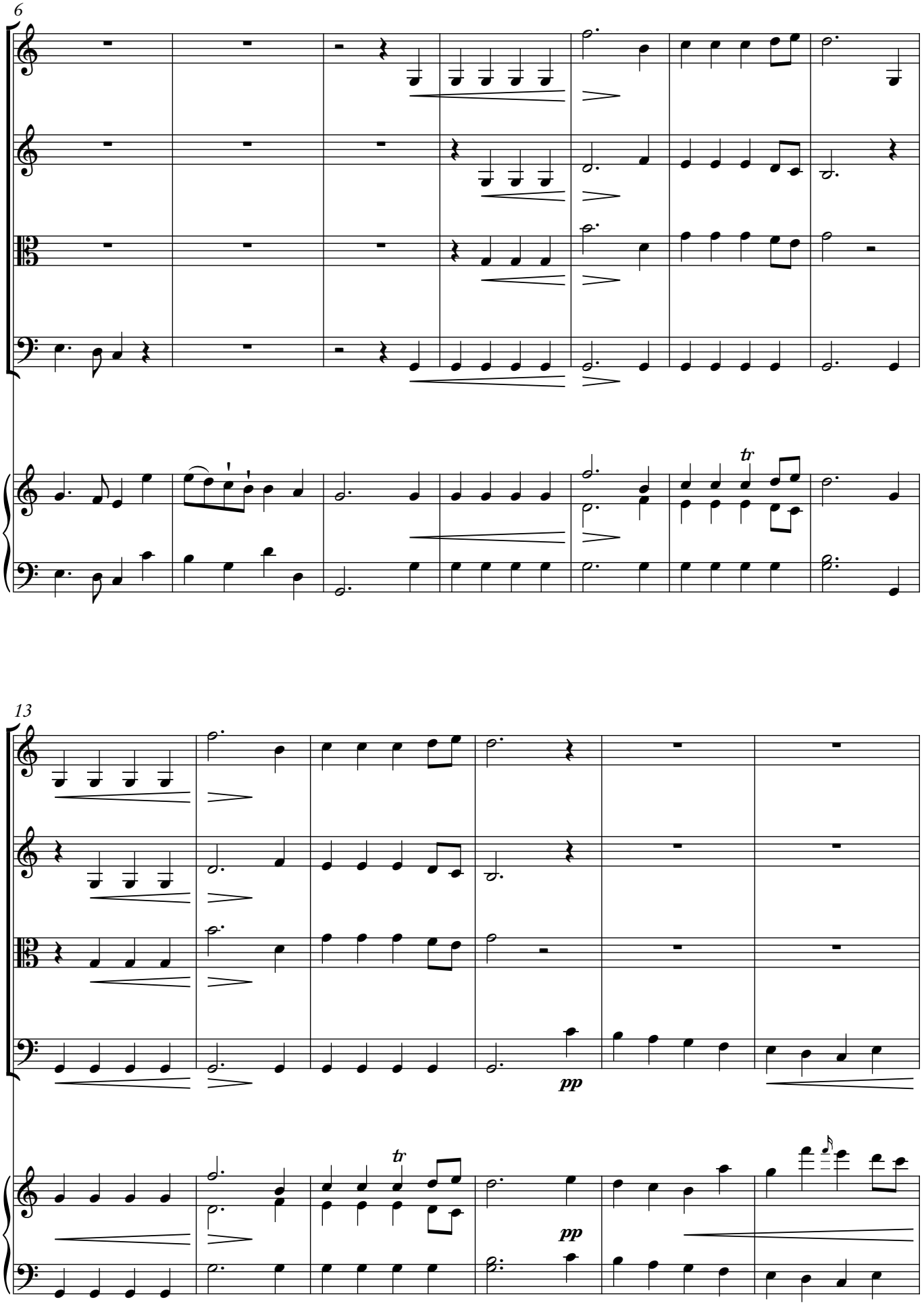
6
tr
13
pp
tr
pp

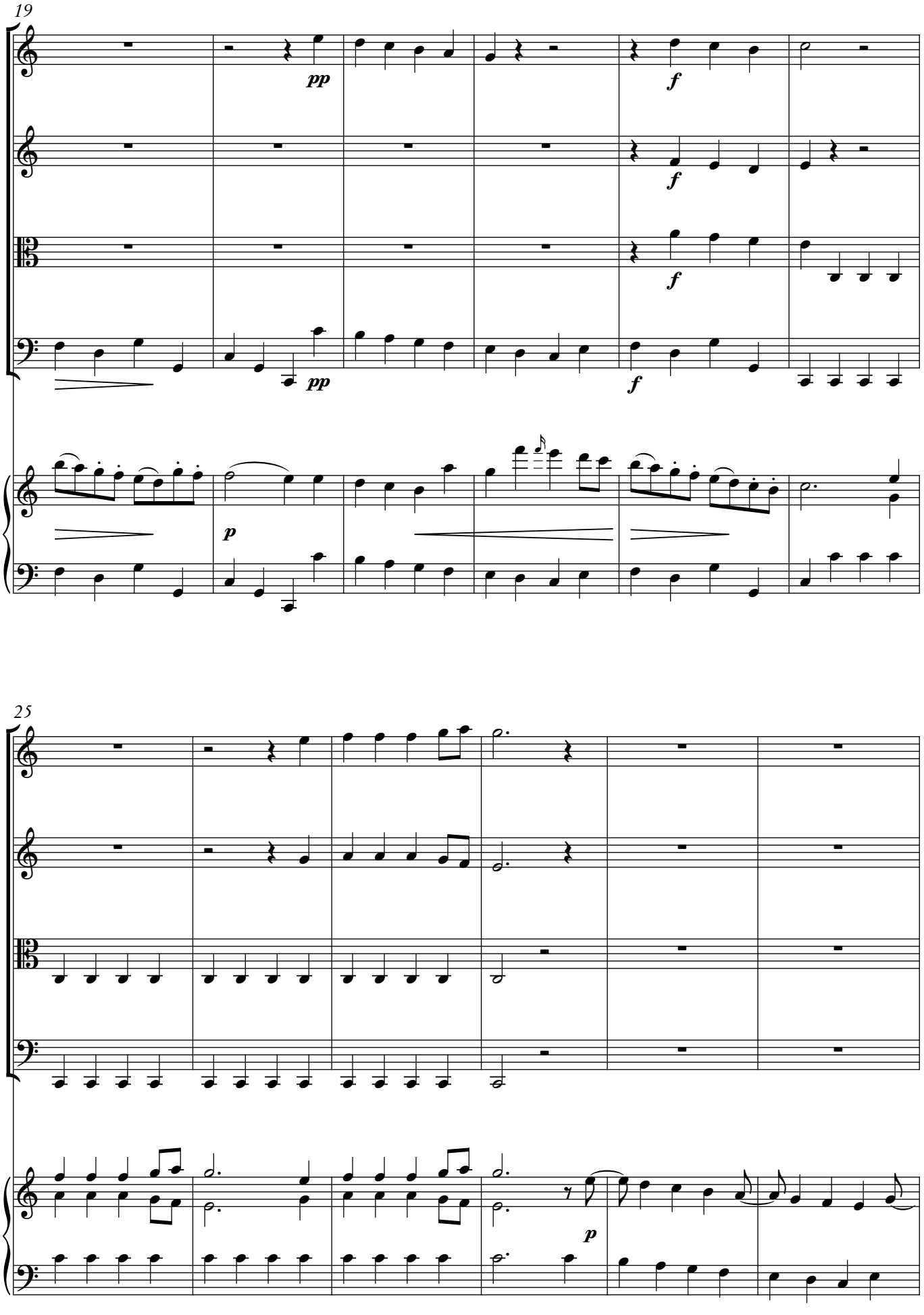
19
pp
f
f
f
pp
f
p
25
p

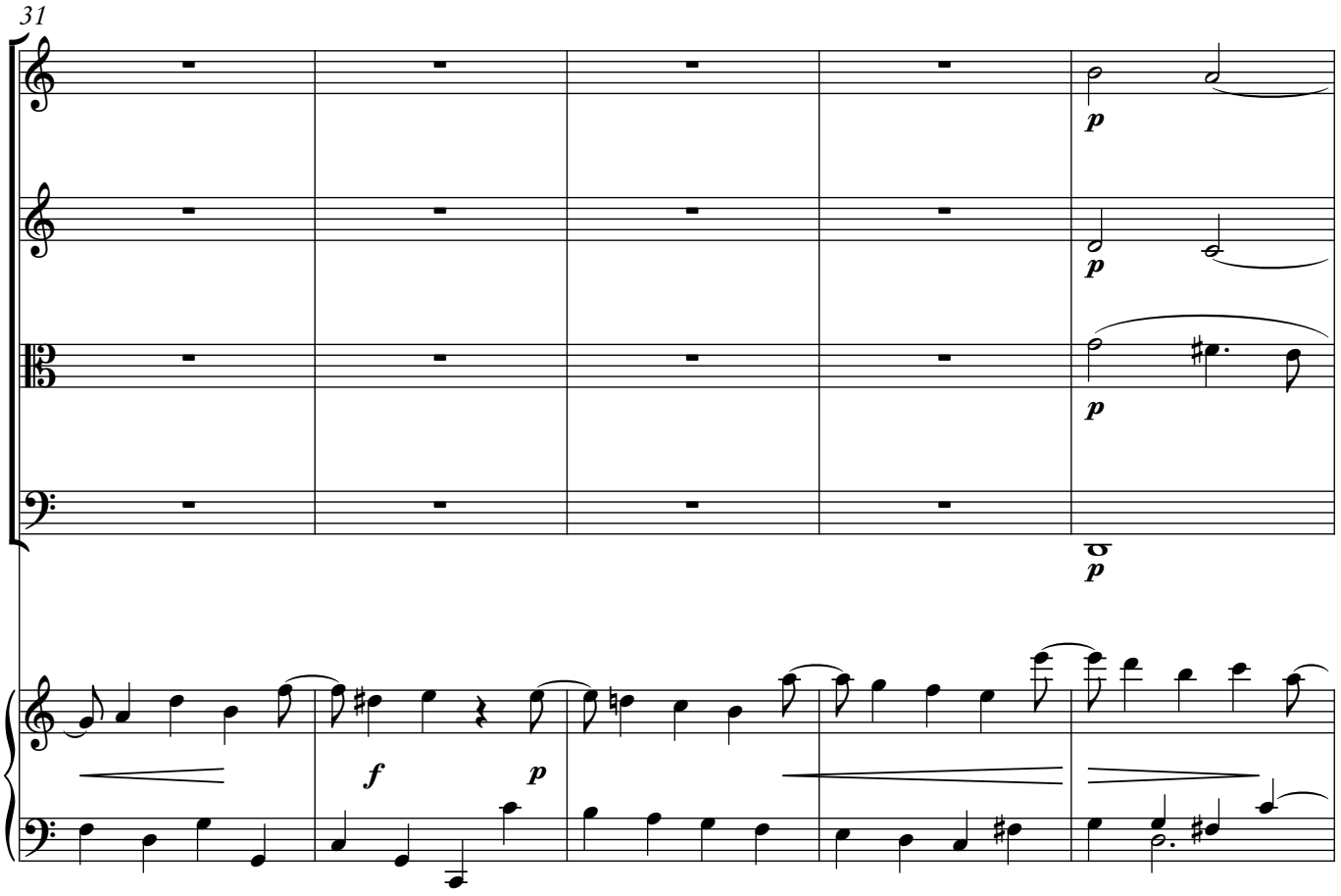
31
p
p
p
p
f
p

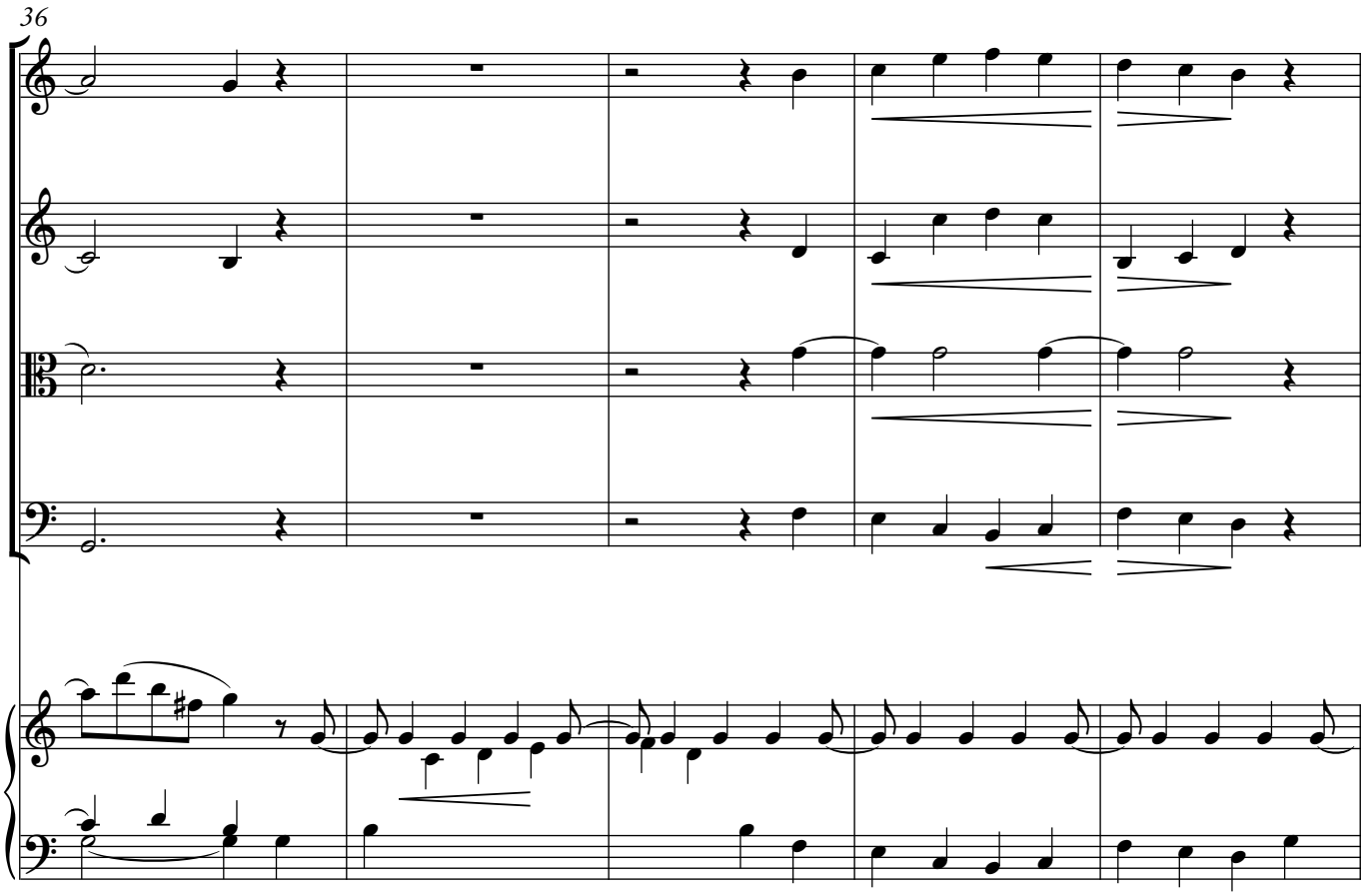
36

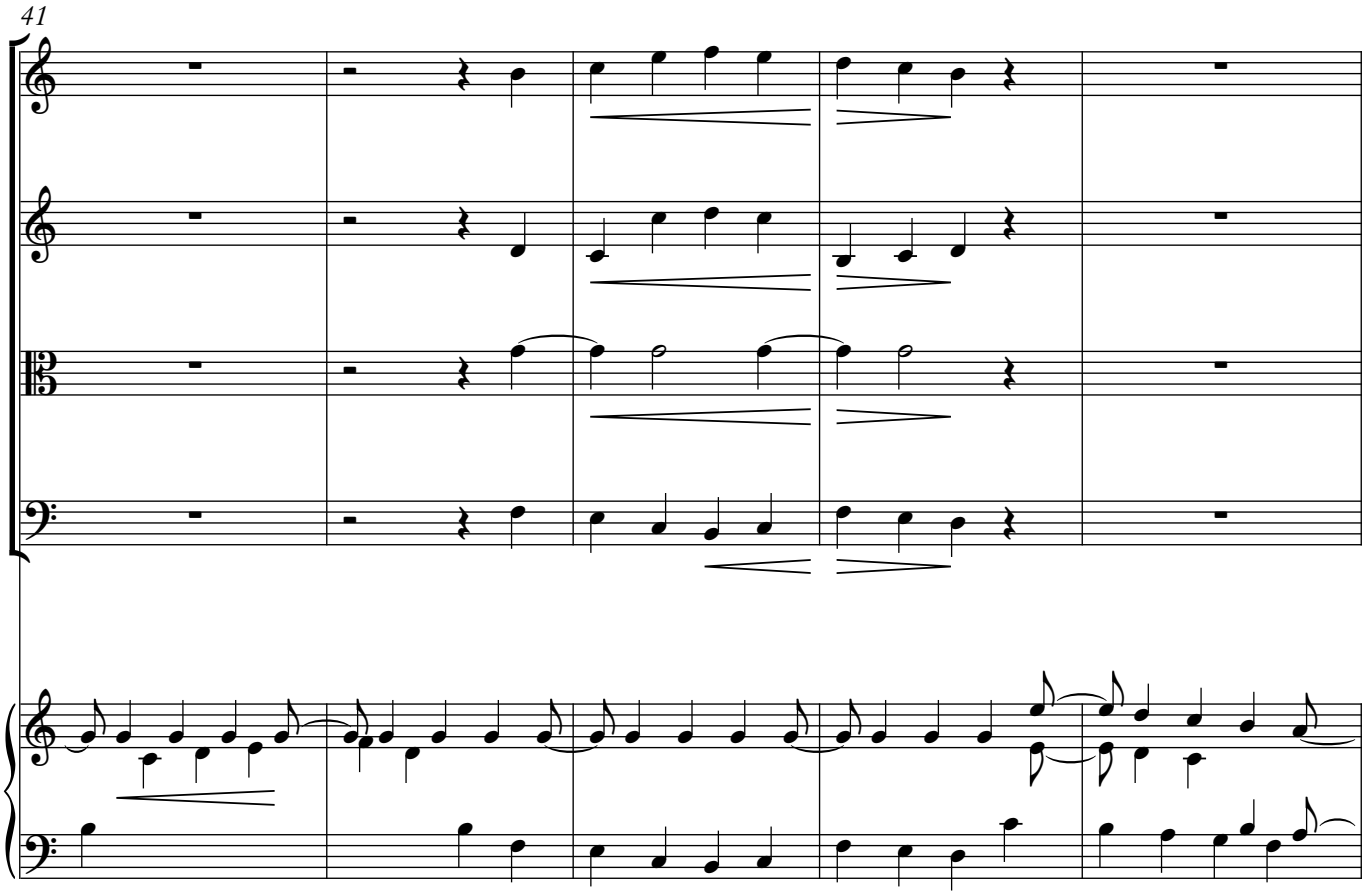
41

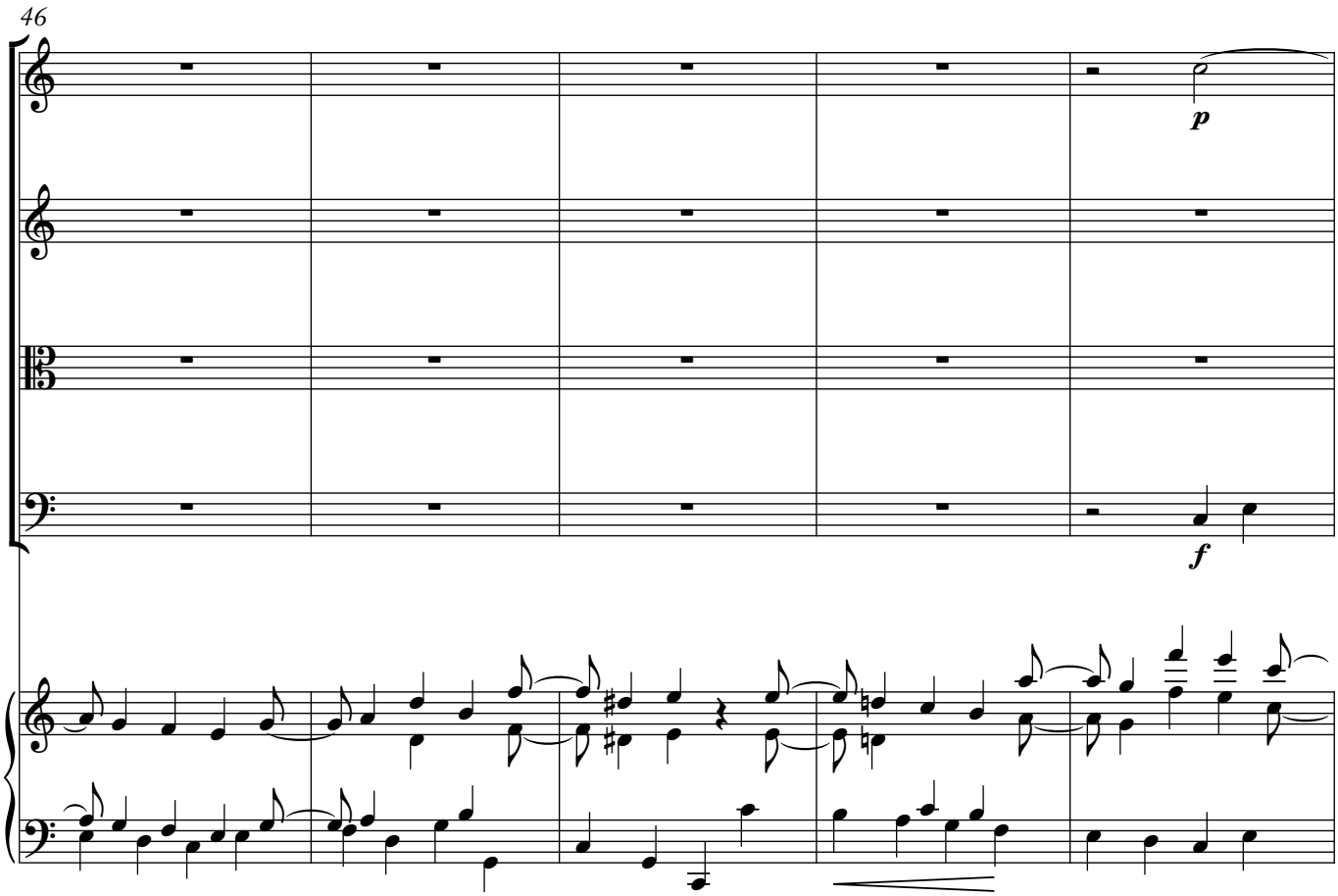
46
p
f

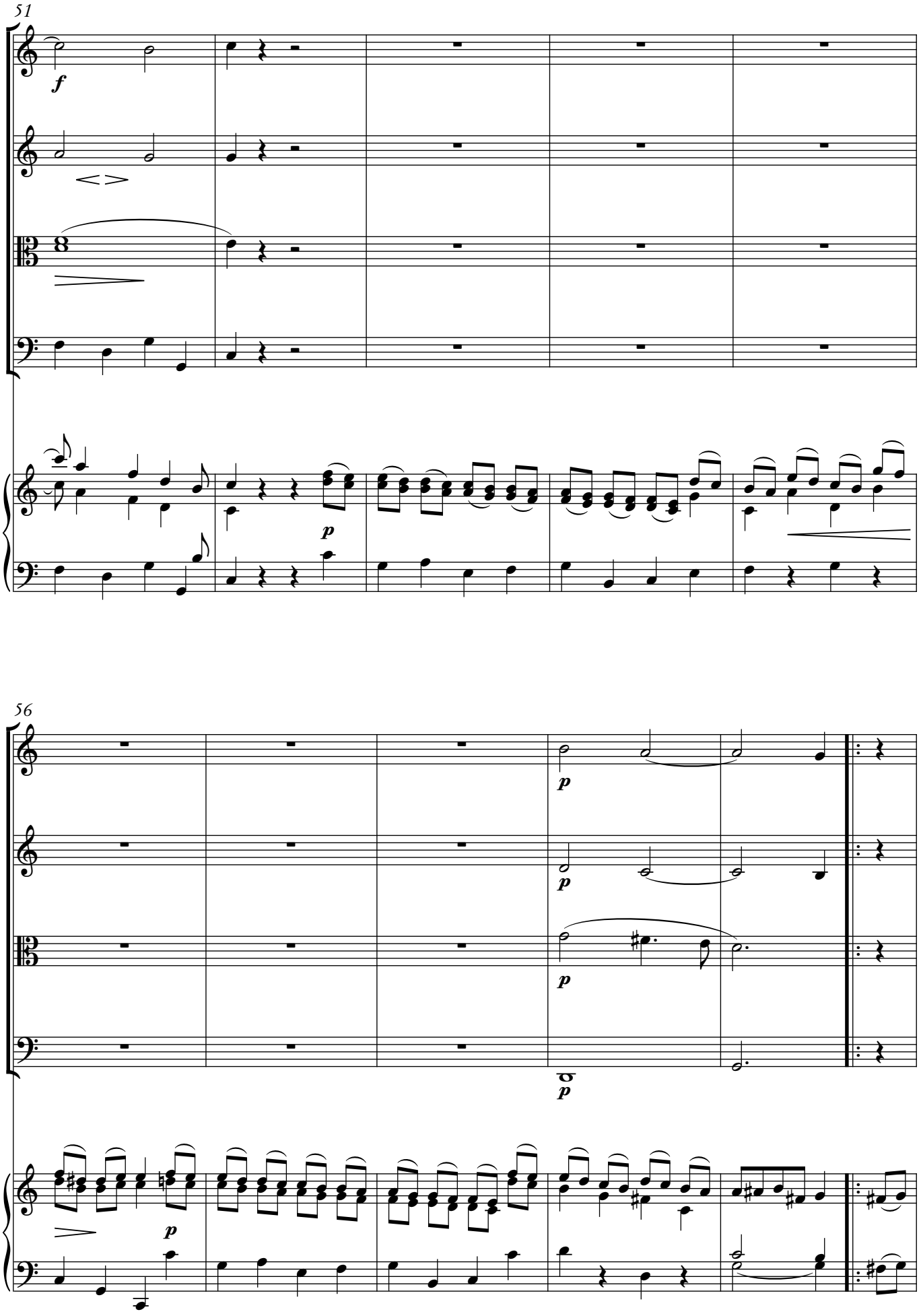
51
f
p
56
p
p
p
p

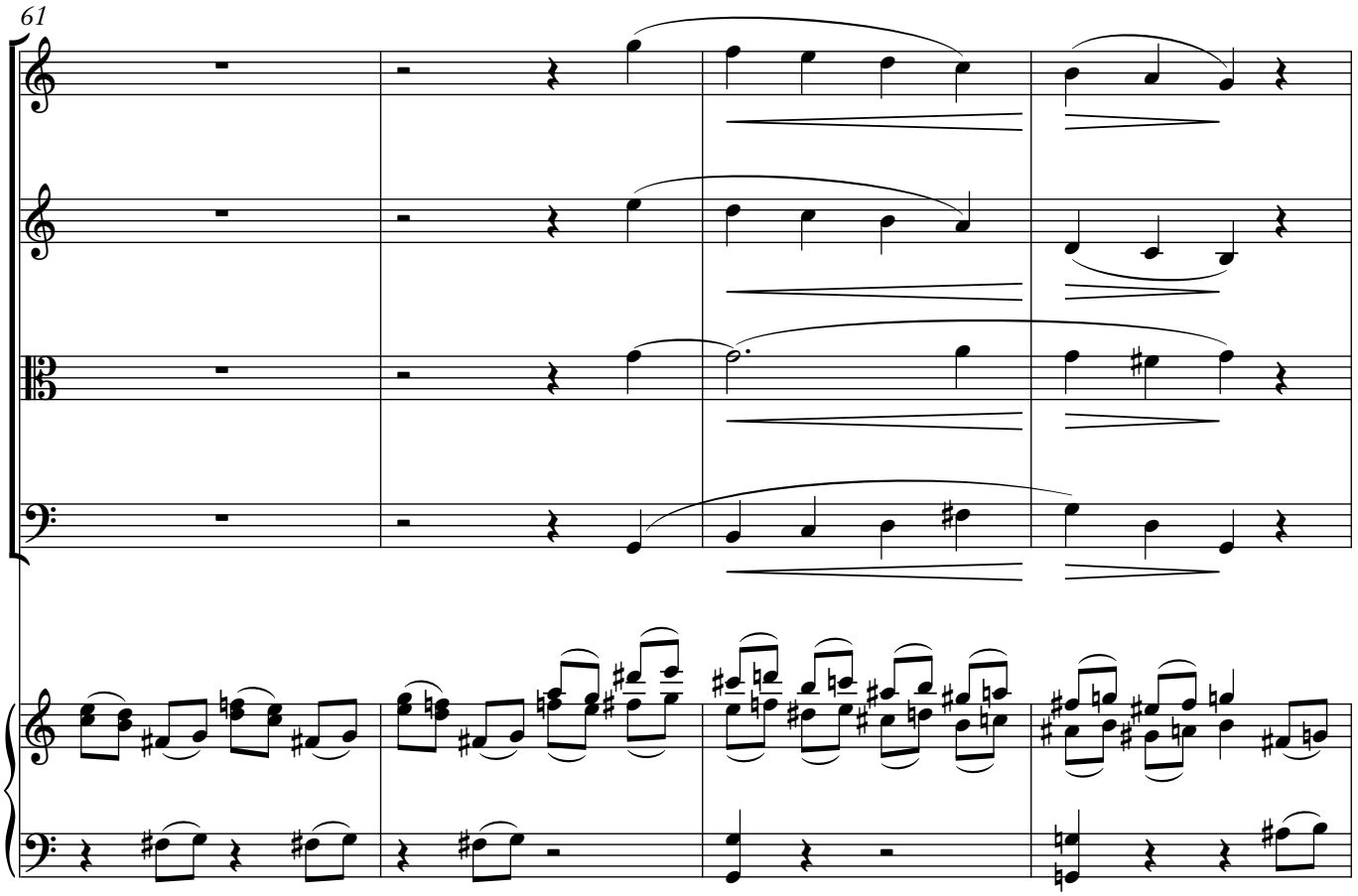
61

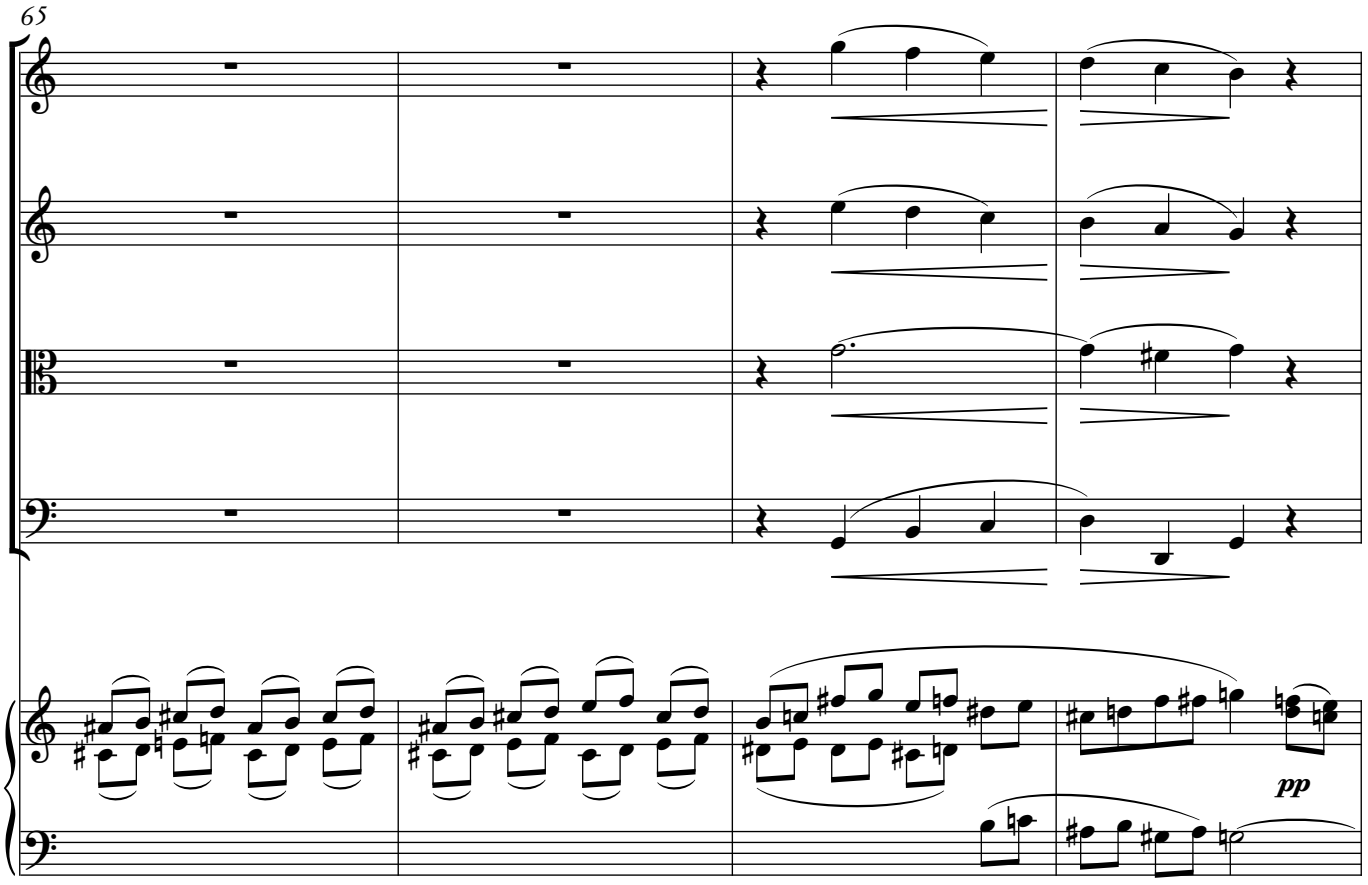
65
pp

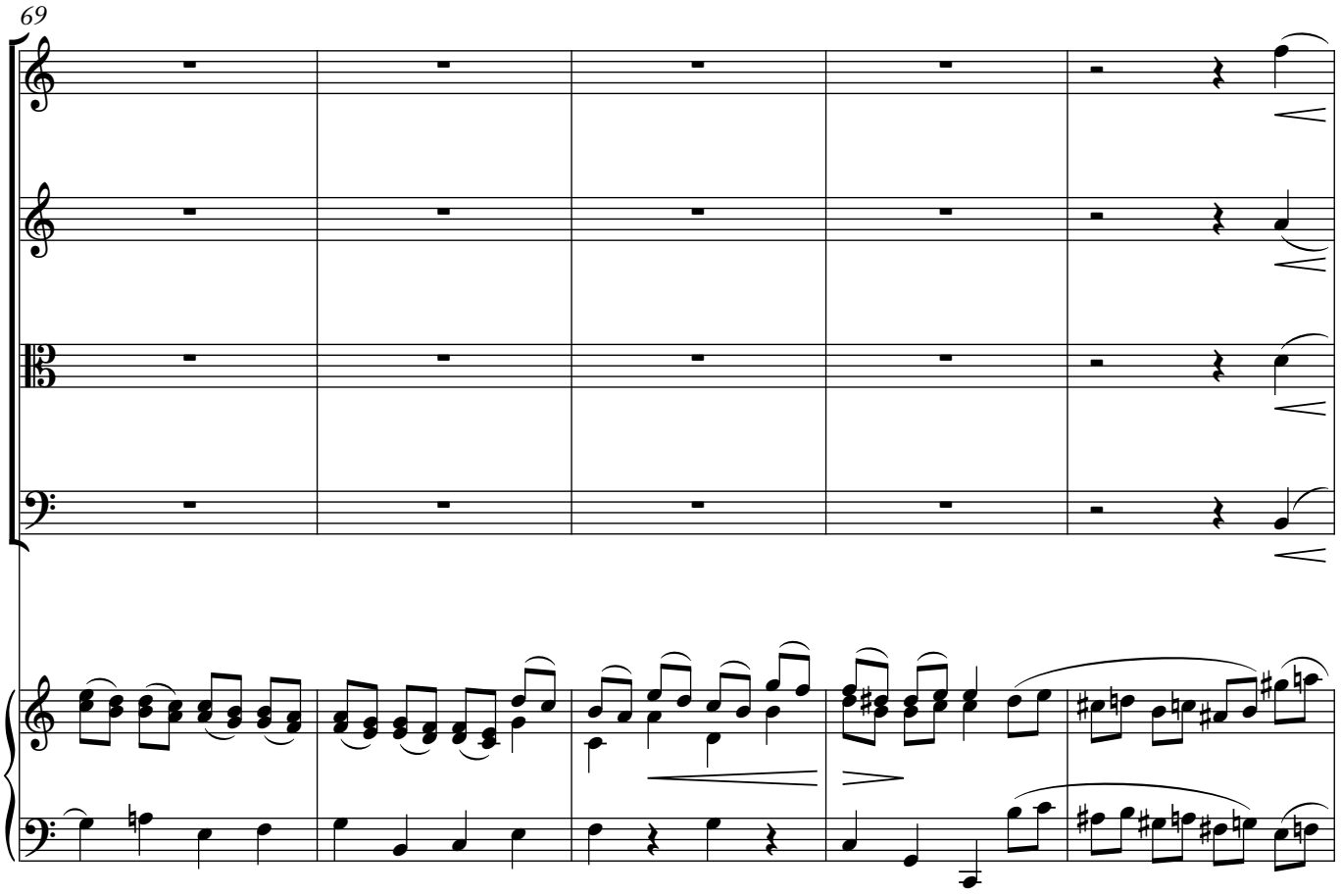
69

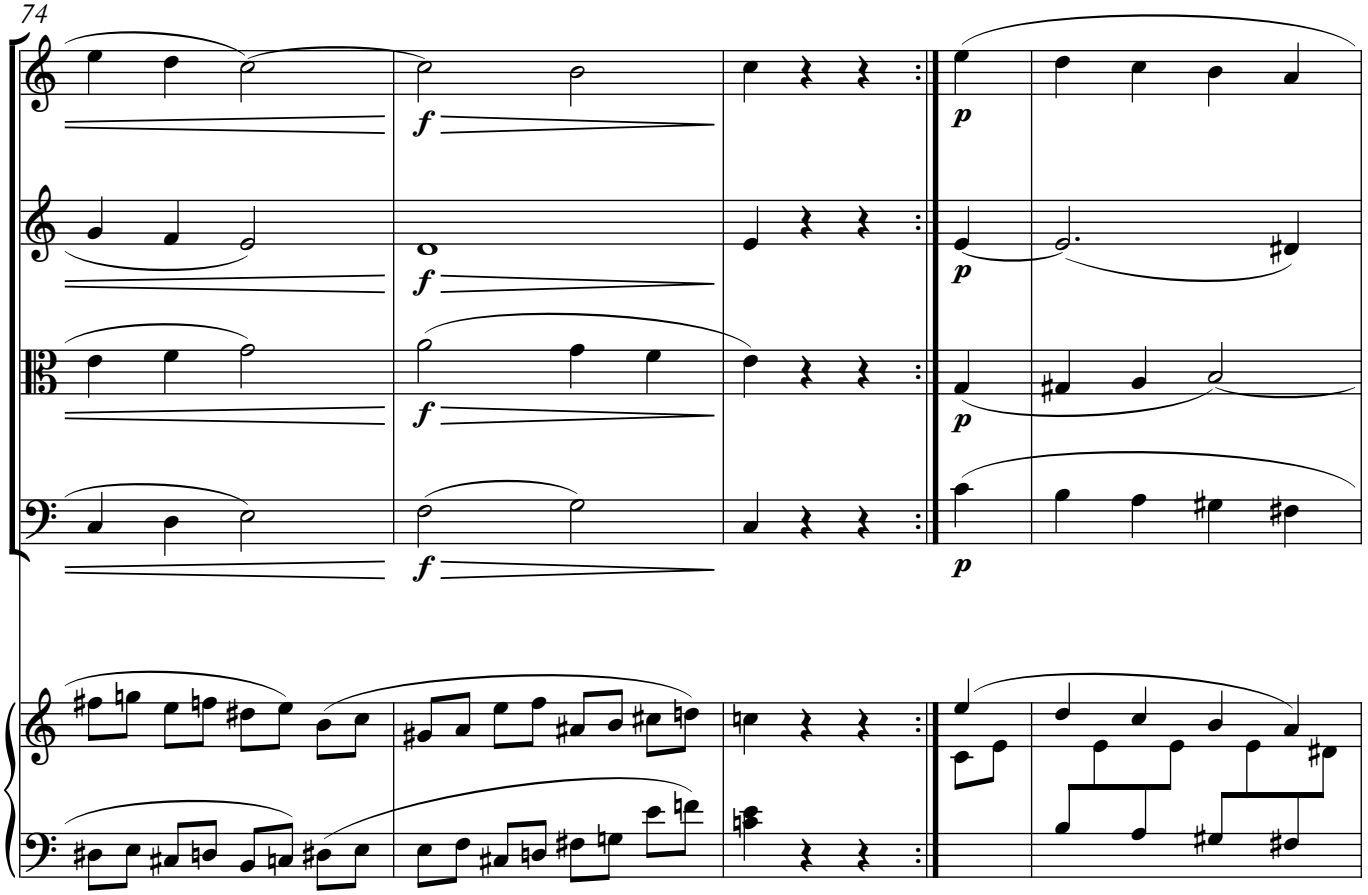
74
f
f
f
f
p
p
p

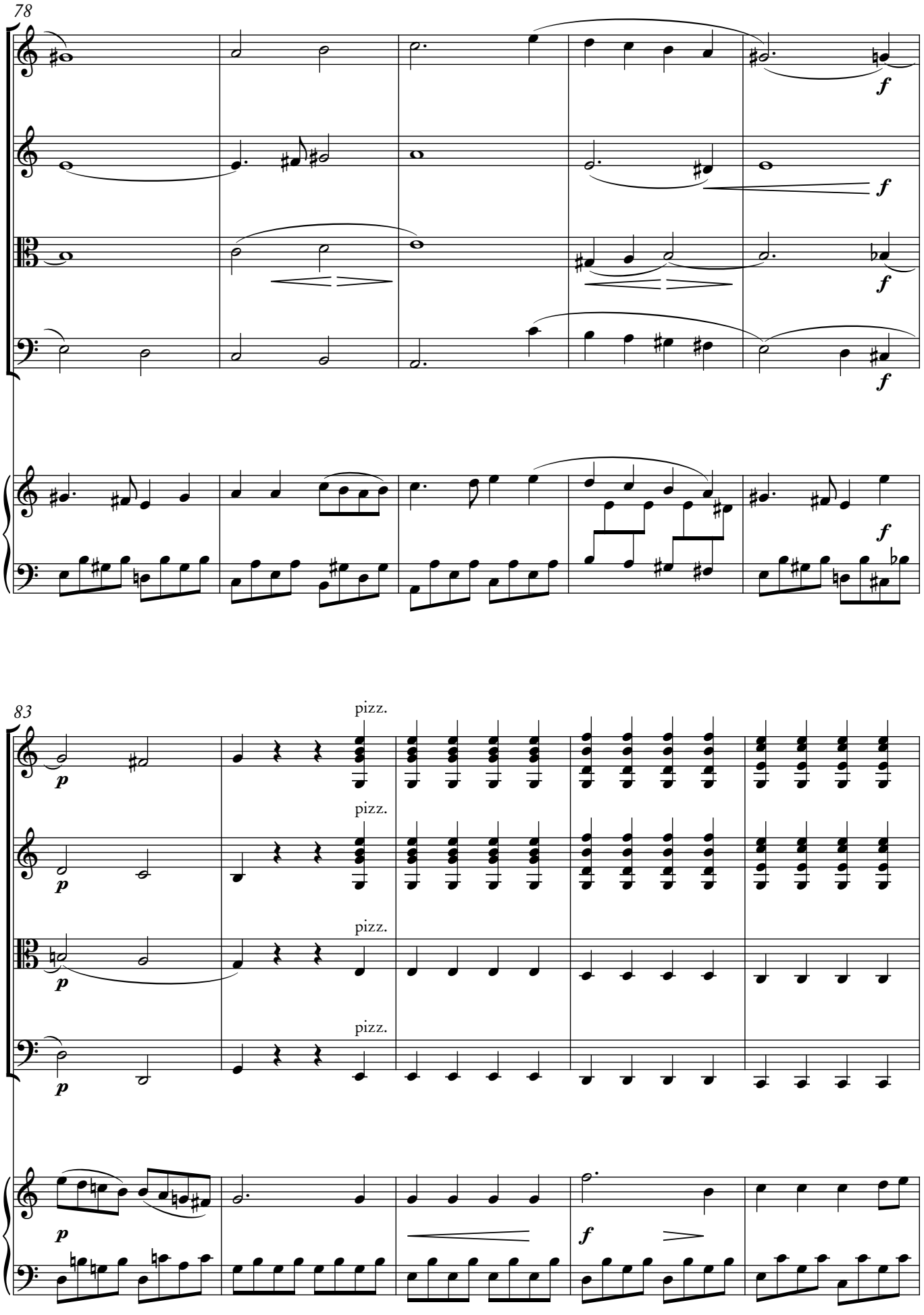
78
f
f
f
f
83
pizz.
pizz.
pizz.
pizz.
p
p
p
p
p
f

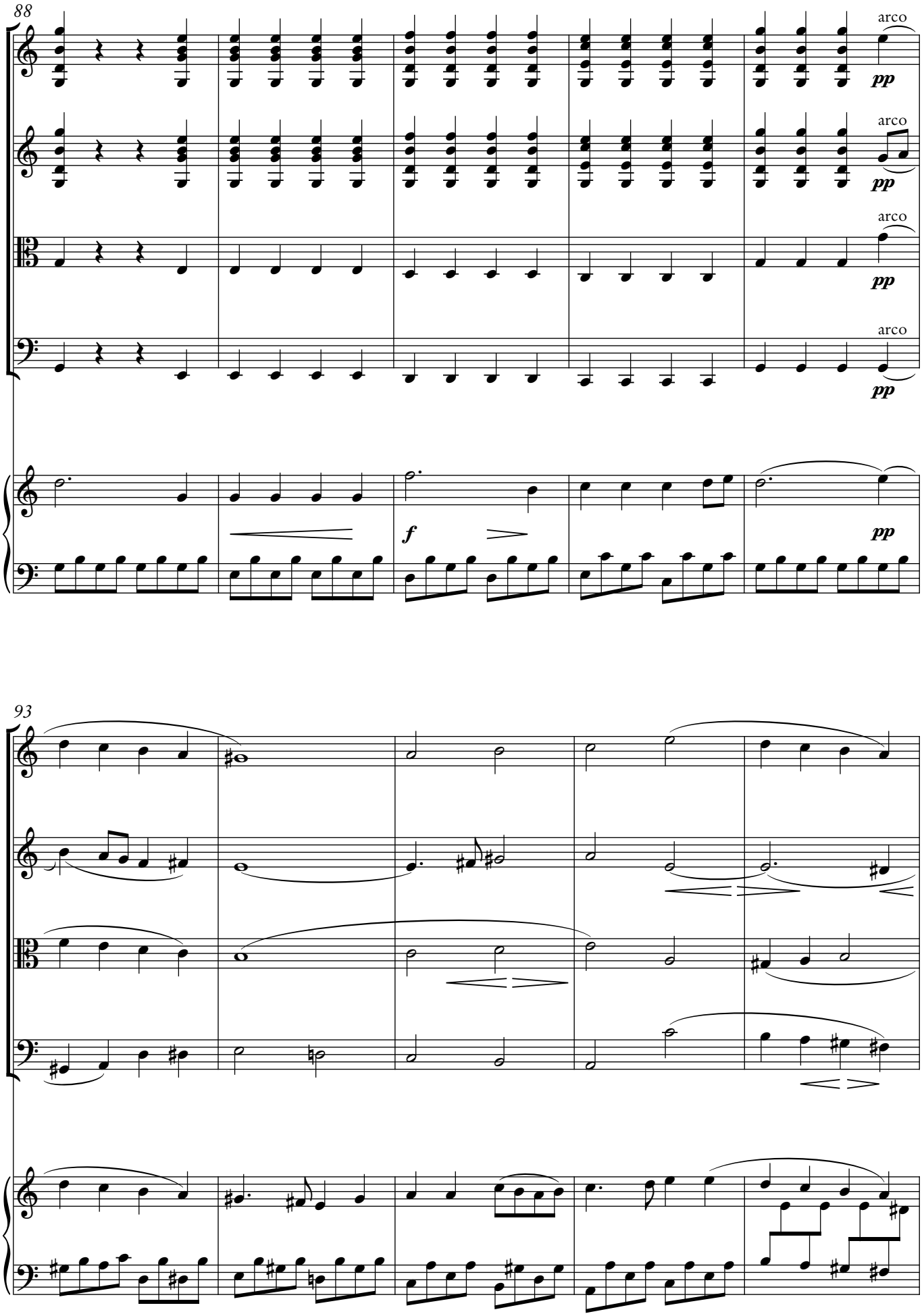
88
arco
pp
arco
pp
arco
pp
arco
pp
f
pp
93

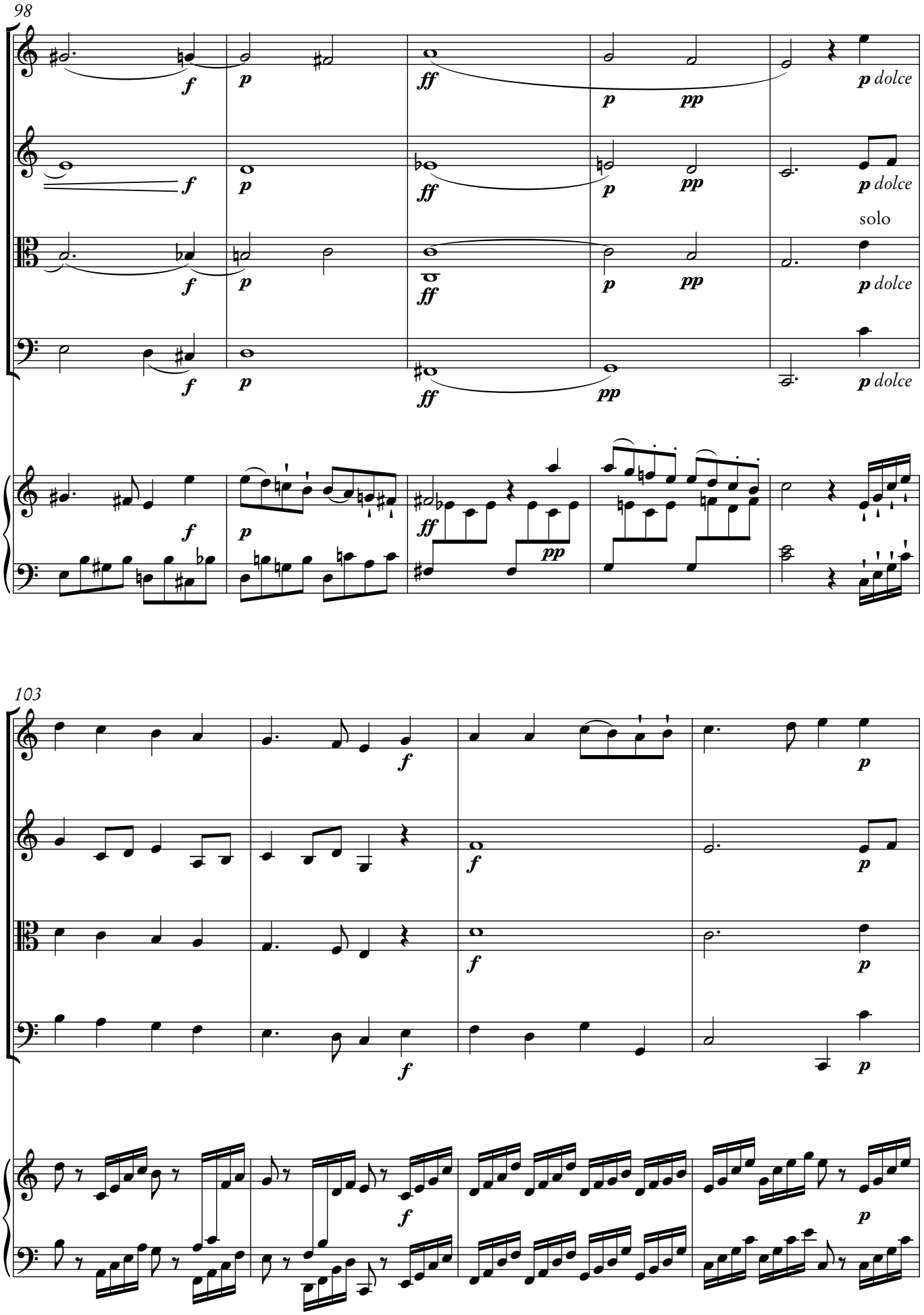
98
f
p
ff
p
pp
p dolce
solo
103

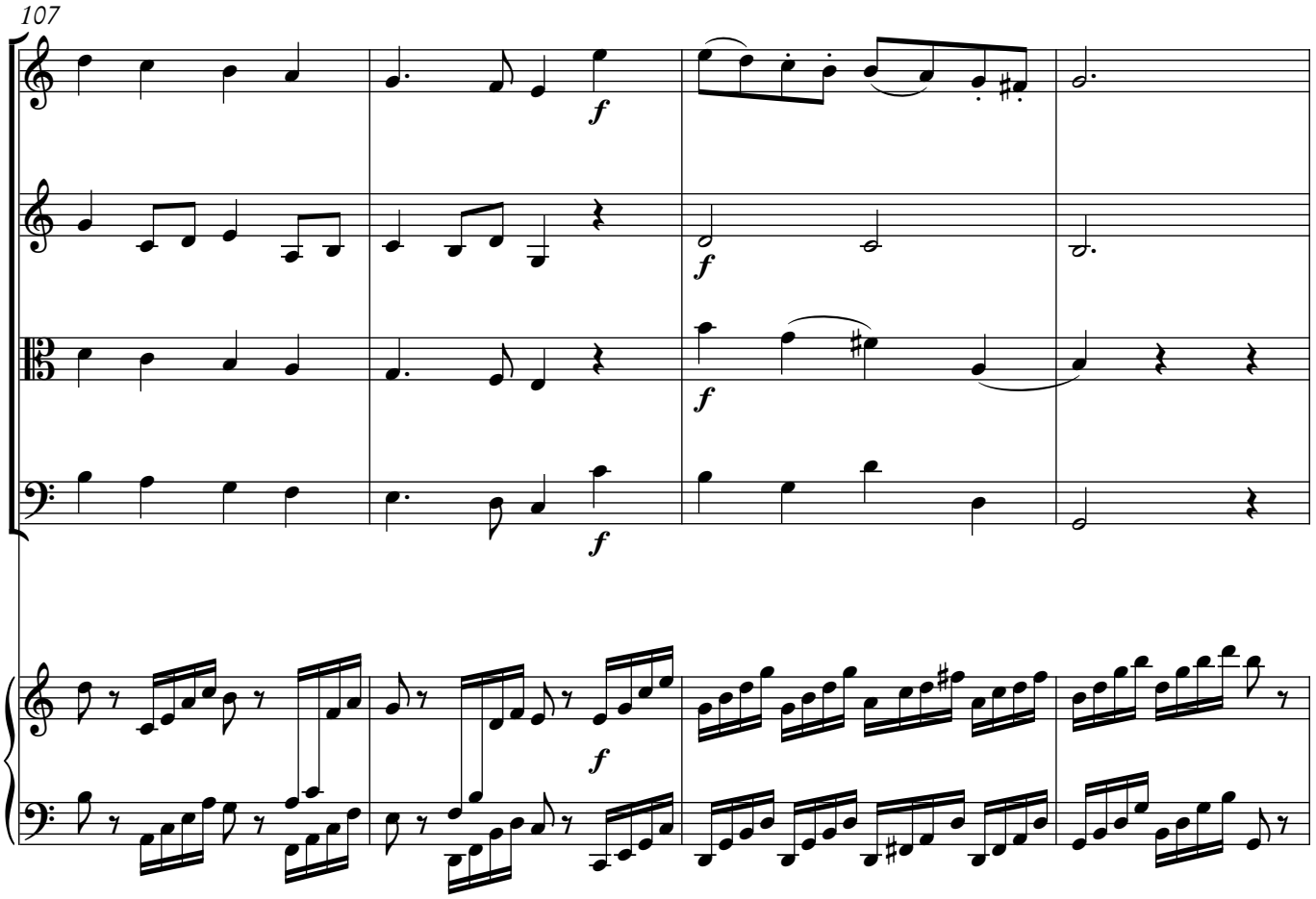
107
f
f
f
f
f

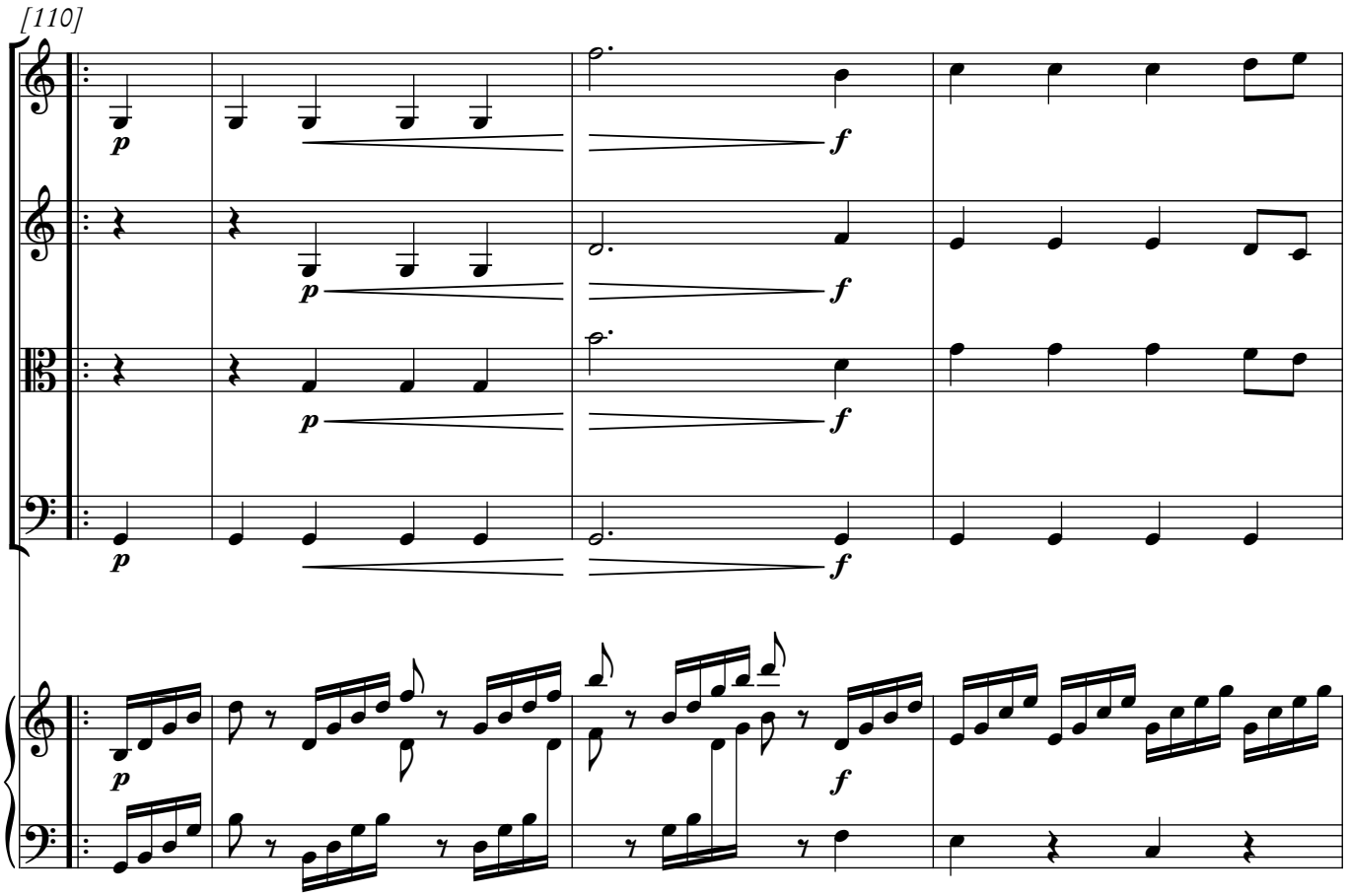
[110]
p
f
p
f
p
f
p
f
p
f

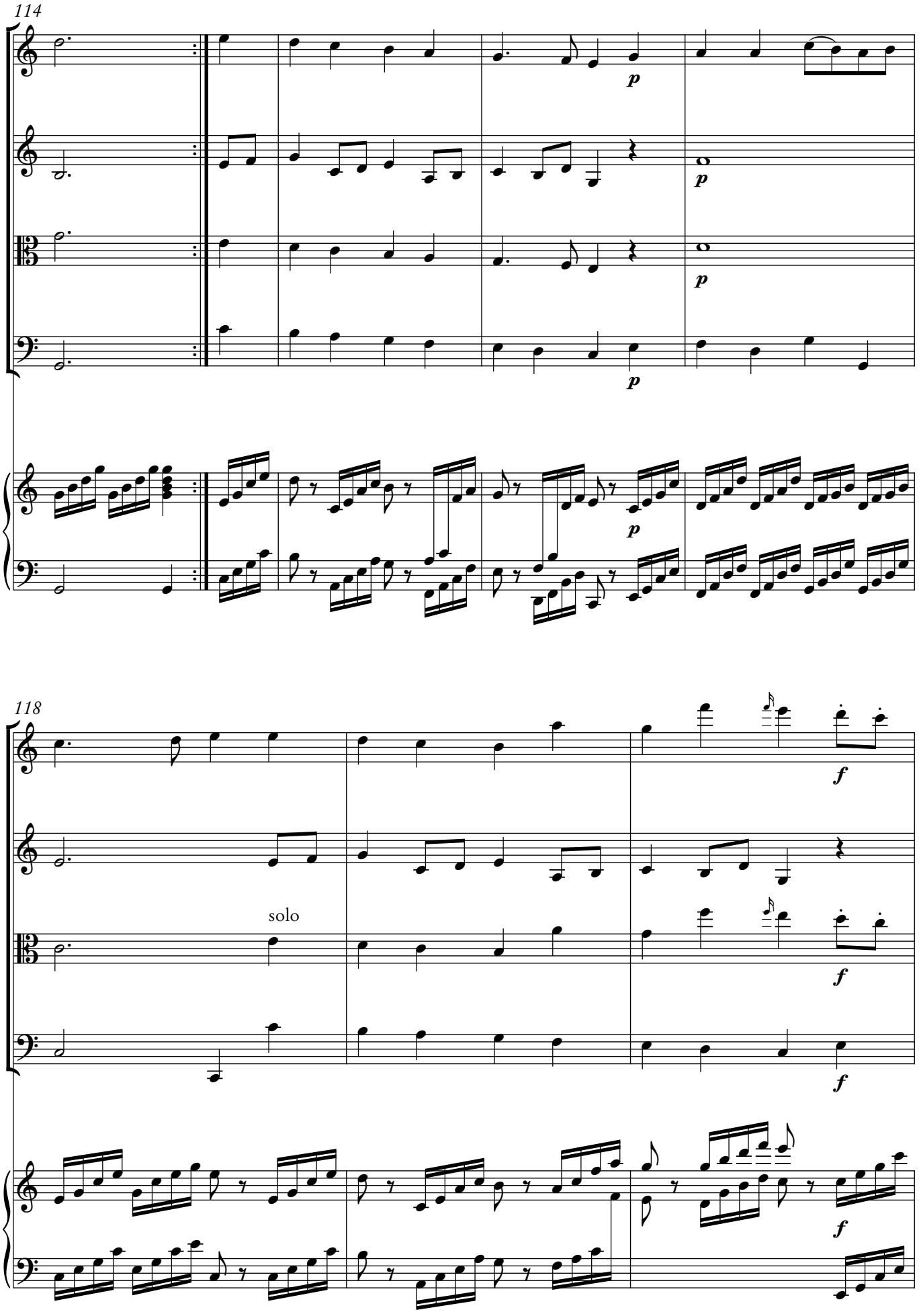
114
p
p
p
p
118
f
solo
f
f
f

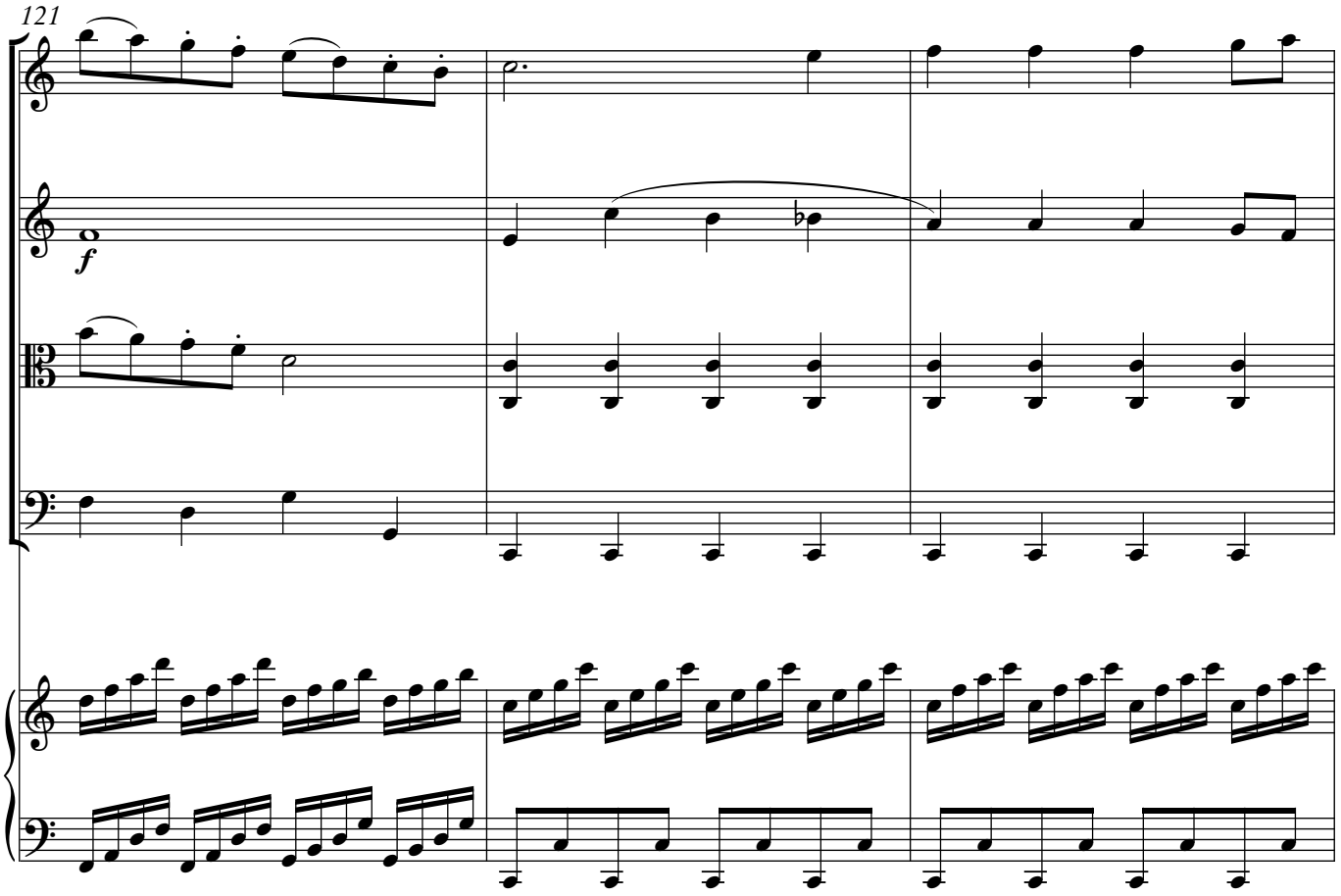
121
f

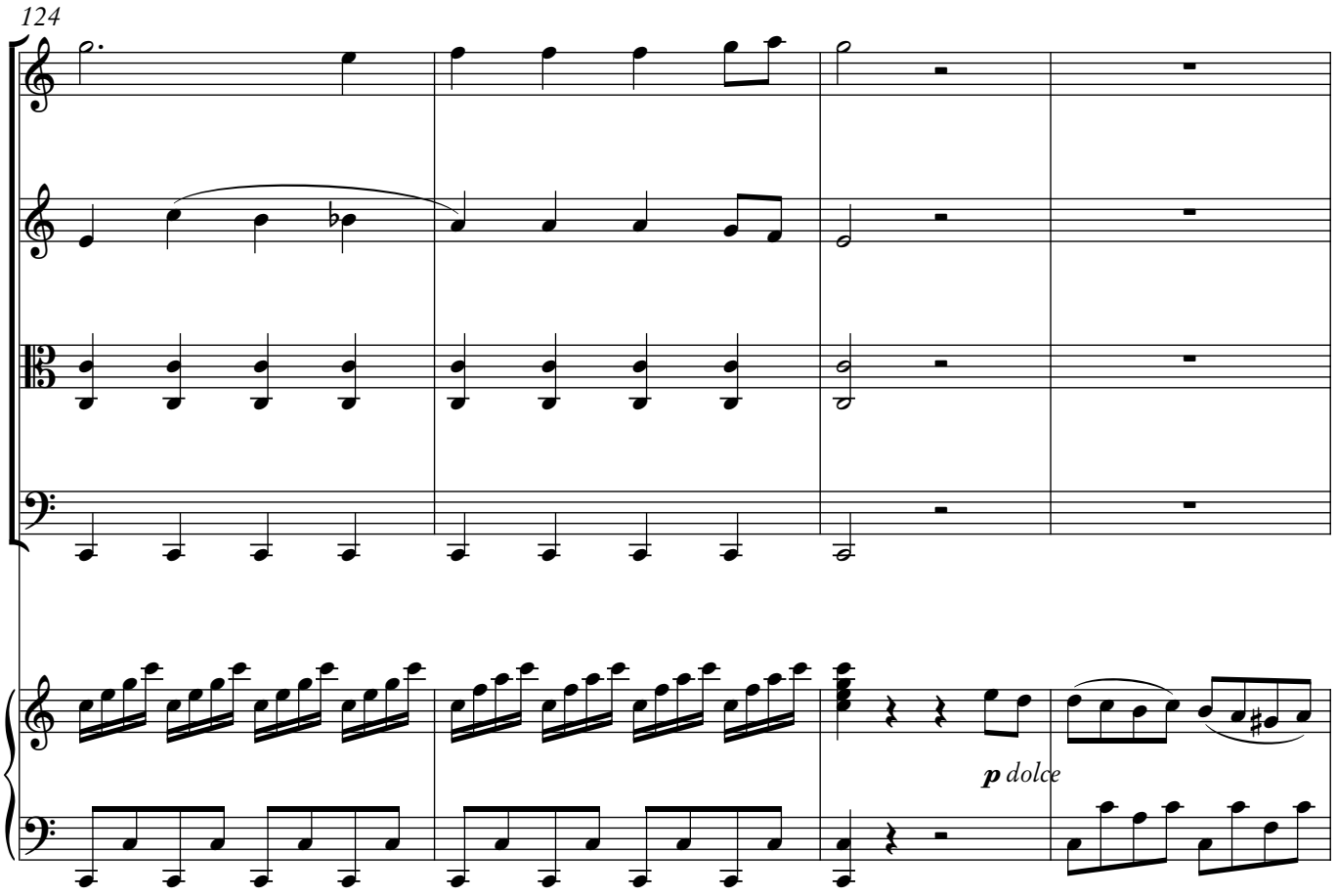
124
p dolce

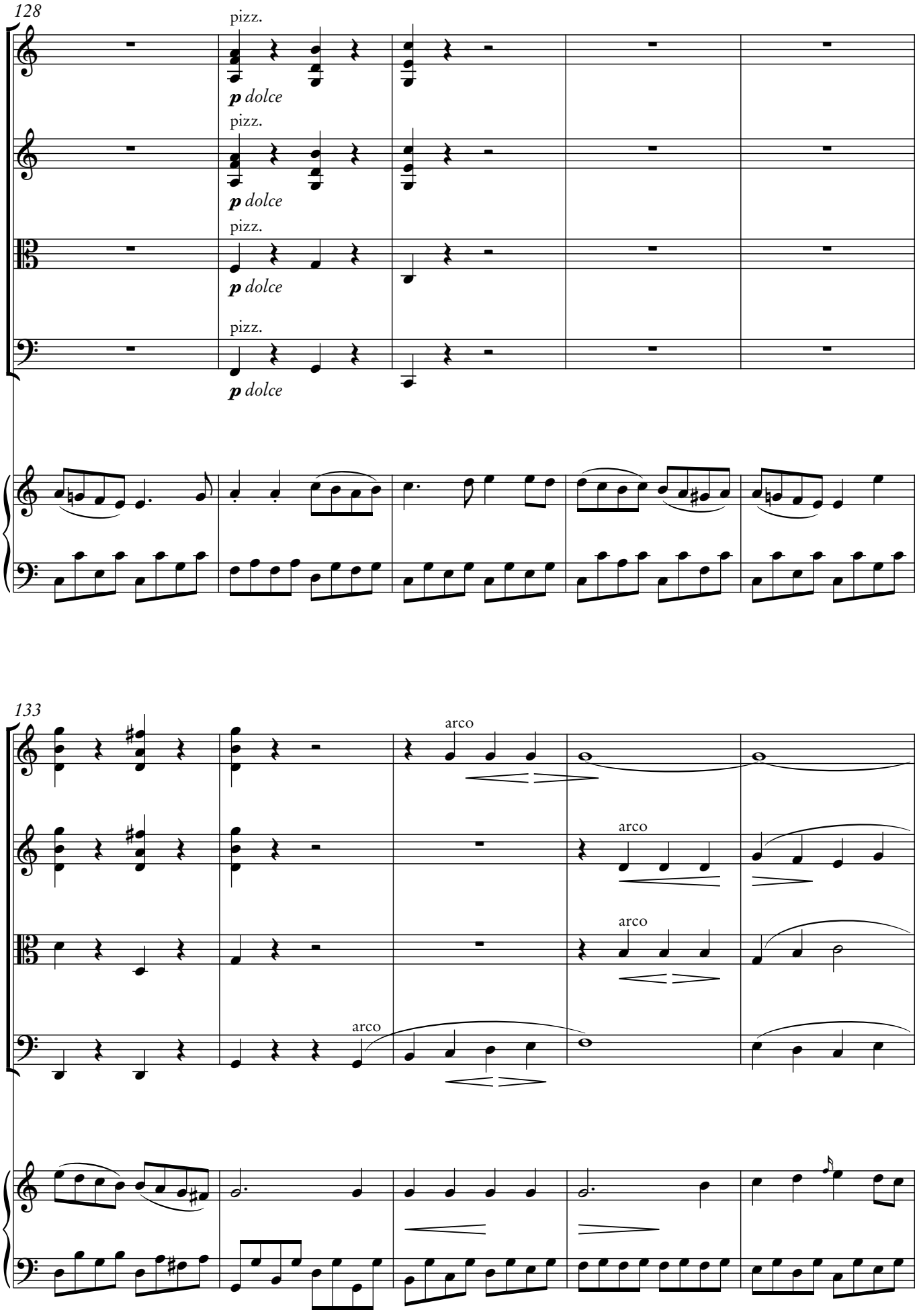
128
pizz.
p dolce
pizz.
p dolce
pizz.
p dolce
pizz.
p dolce
133
arco
arco
arco
arco

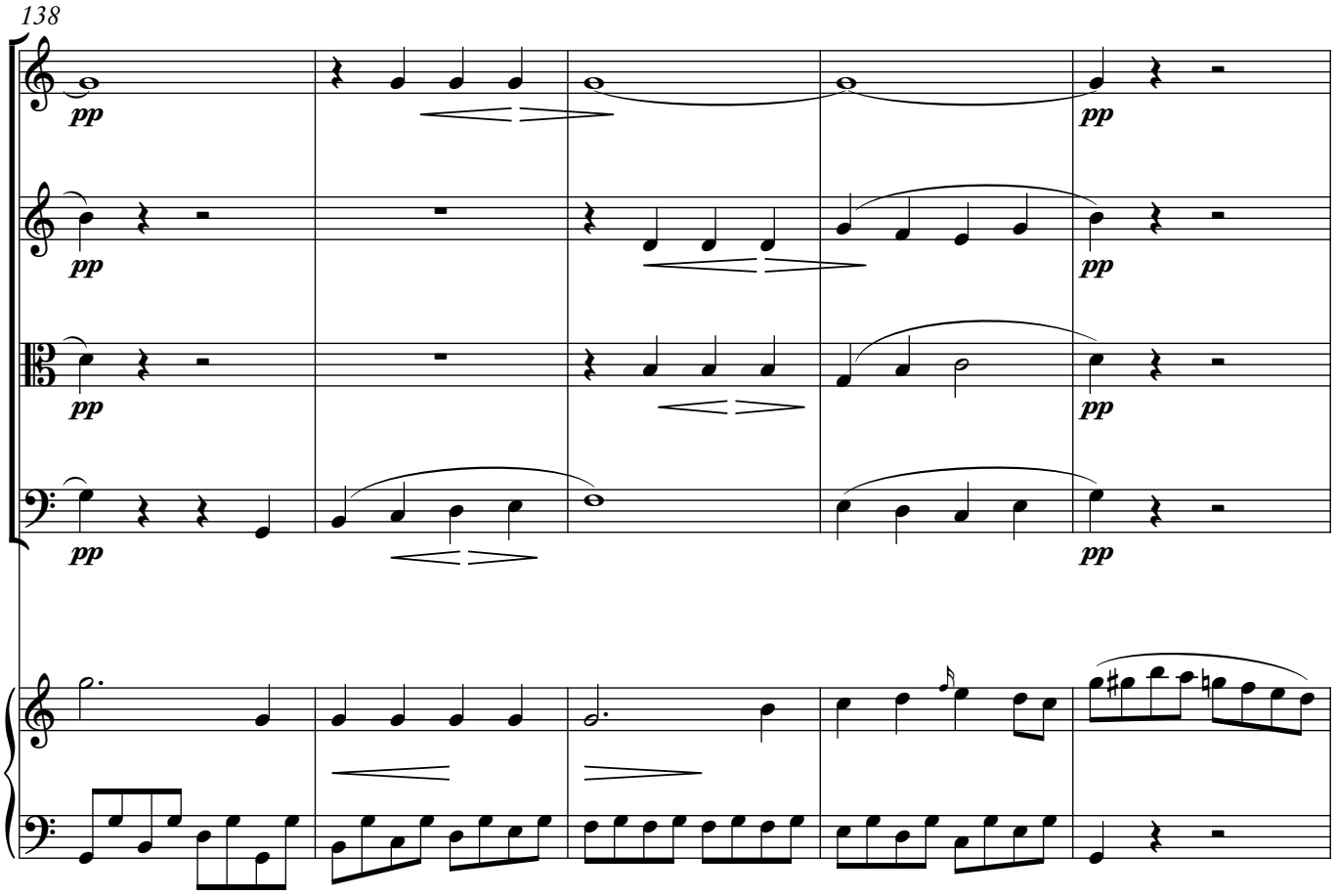
138
pp
pp
pp
pp
pp

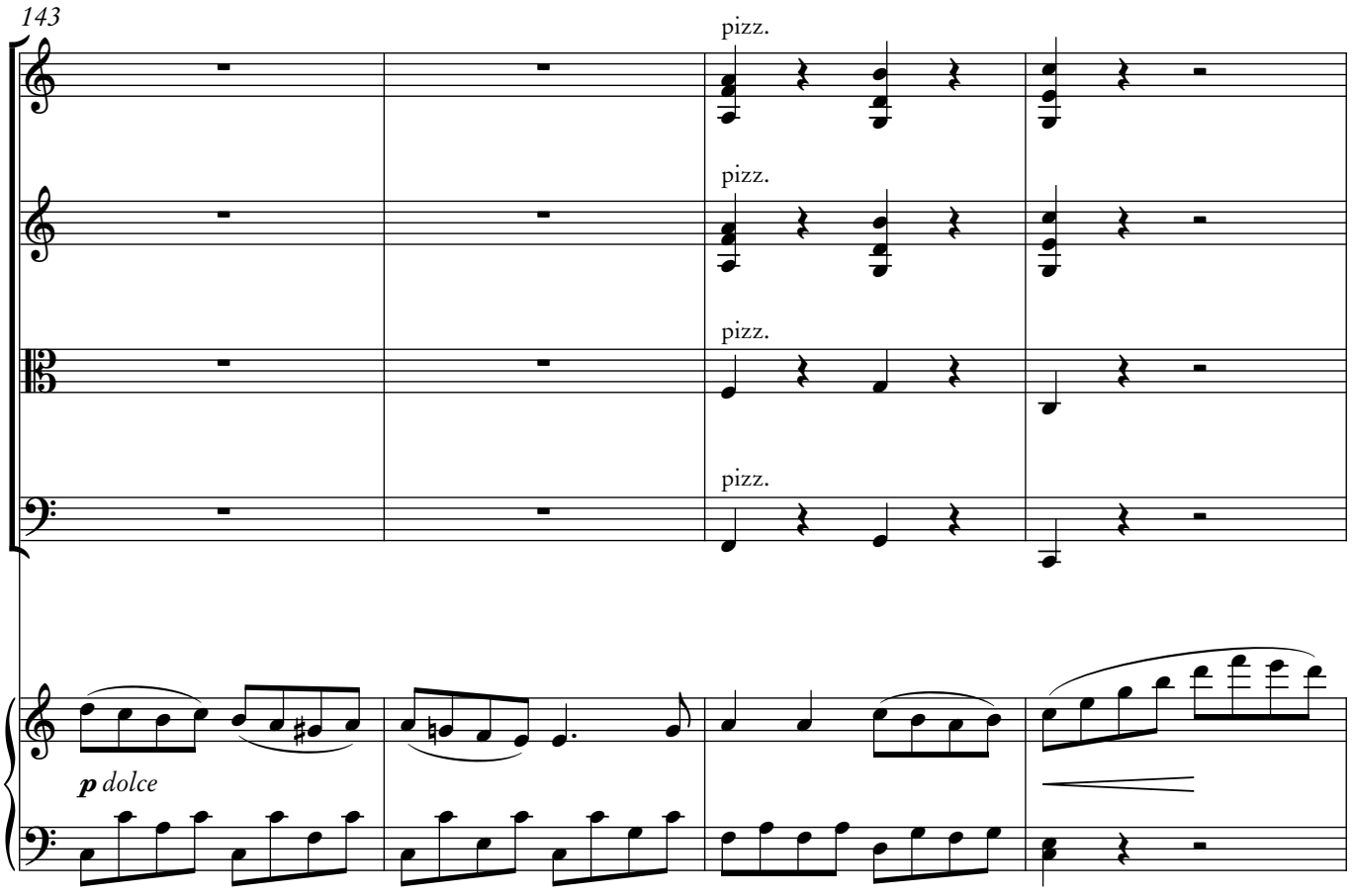
143
pizz.
pizz.
pizz.
pizz.
p dolce

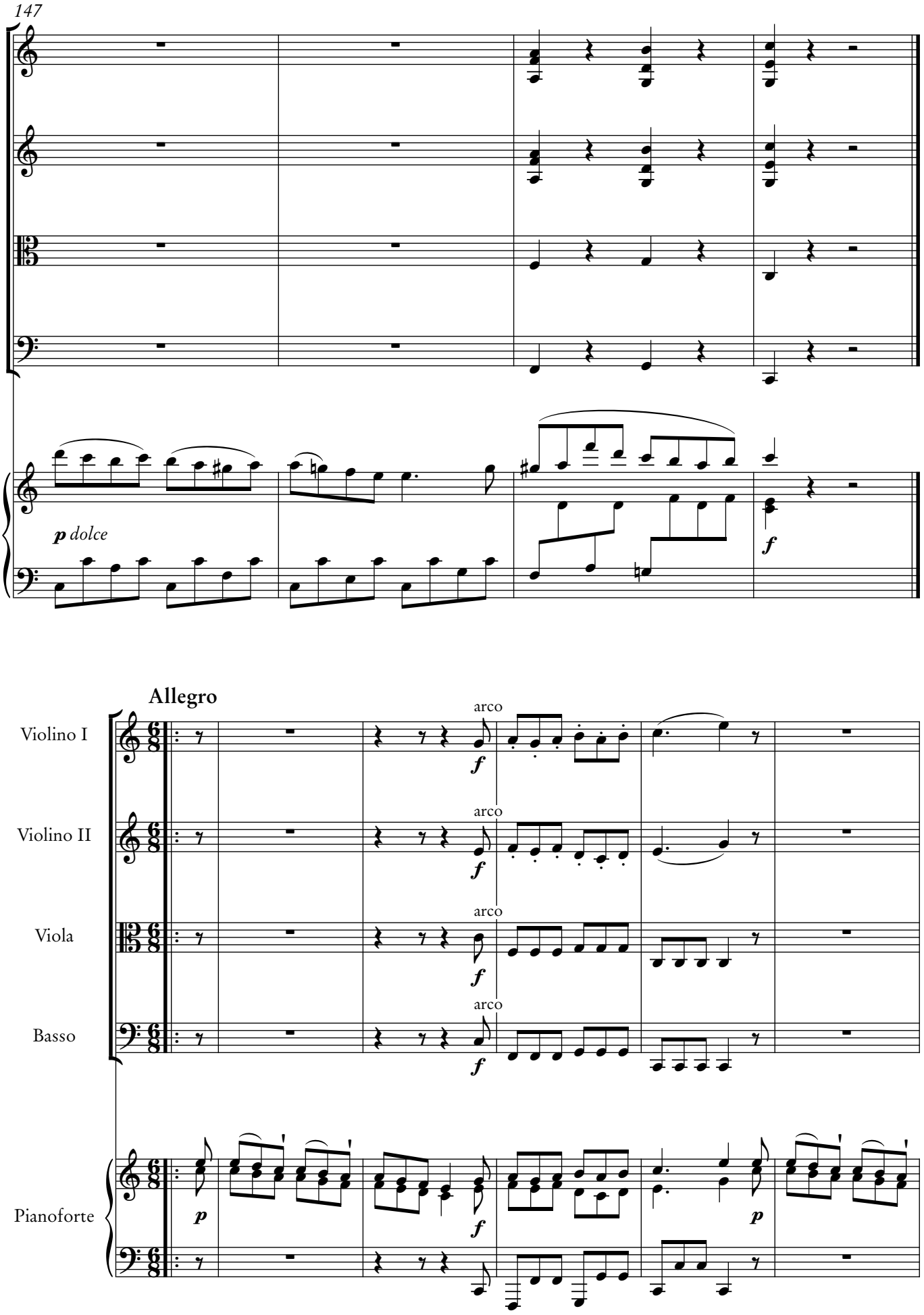
147
p dolce
f
Allegro
Violino I
Violino II
Viola
Basso
Pianoforte
arco
f
p

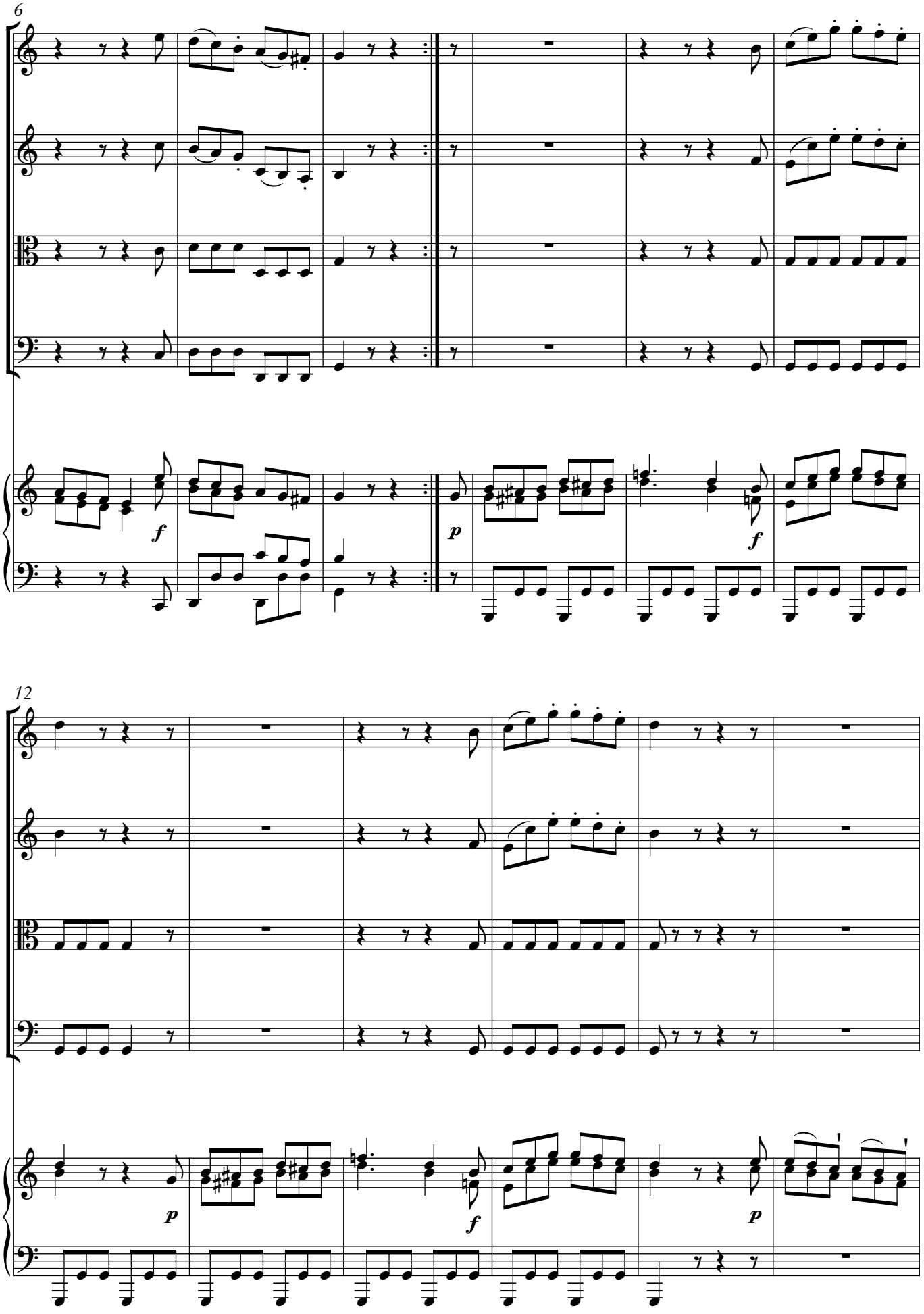
6
f
p
f
12
p
f
p

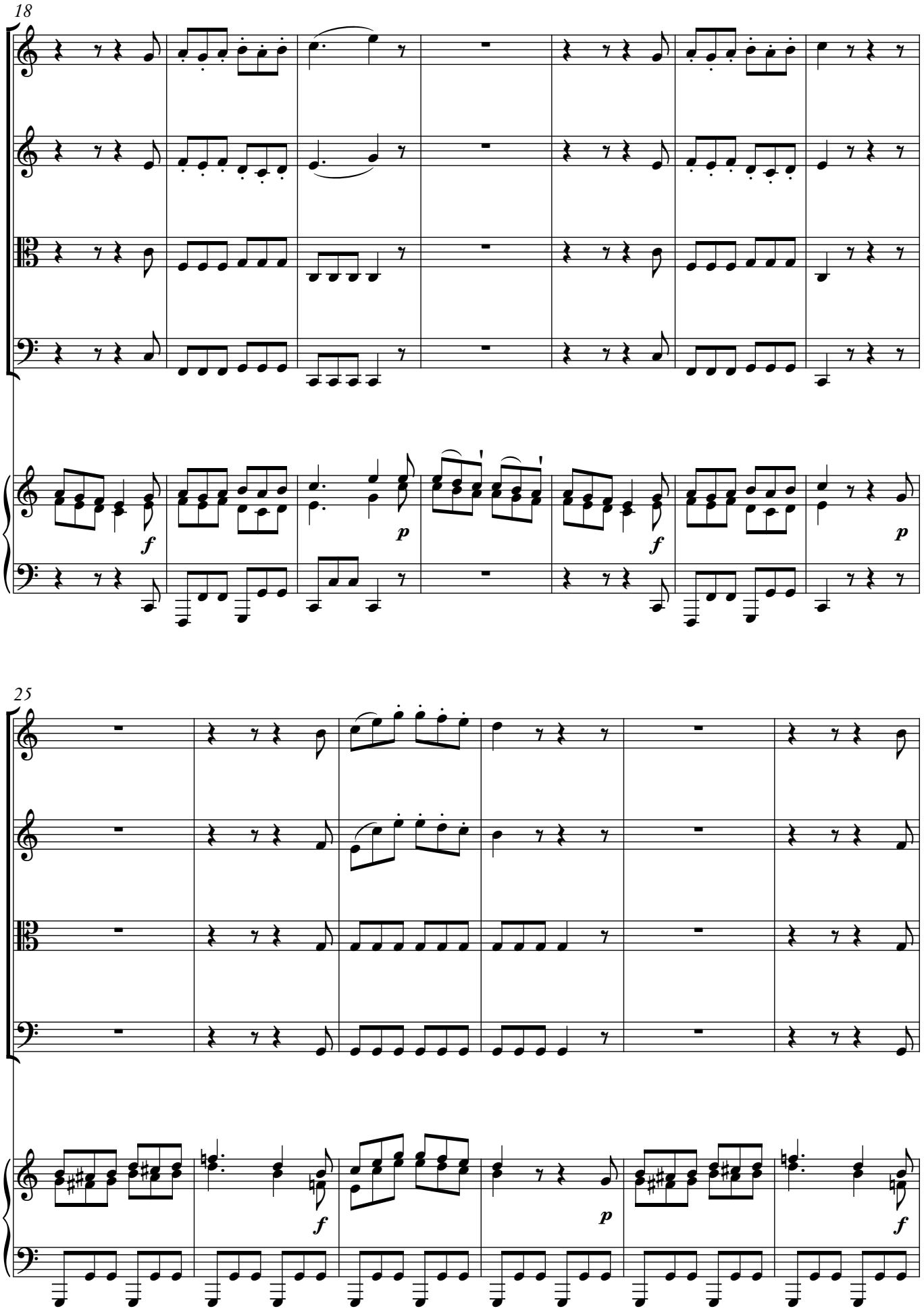
18
f
p
f
p
25
f
p
f

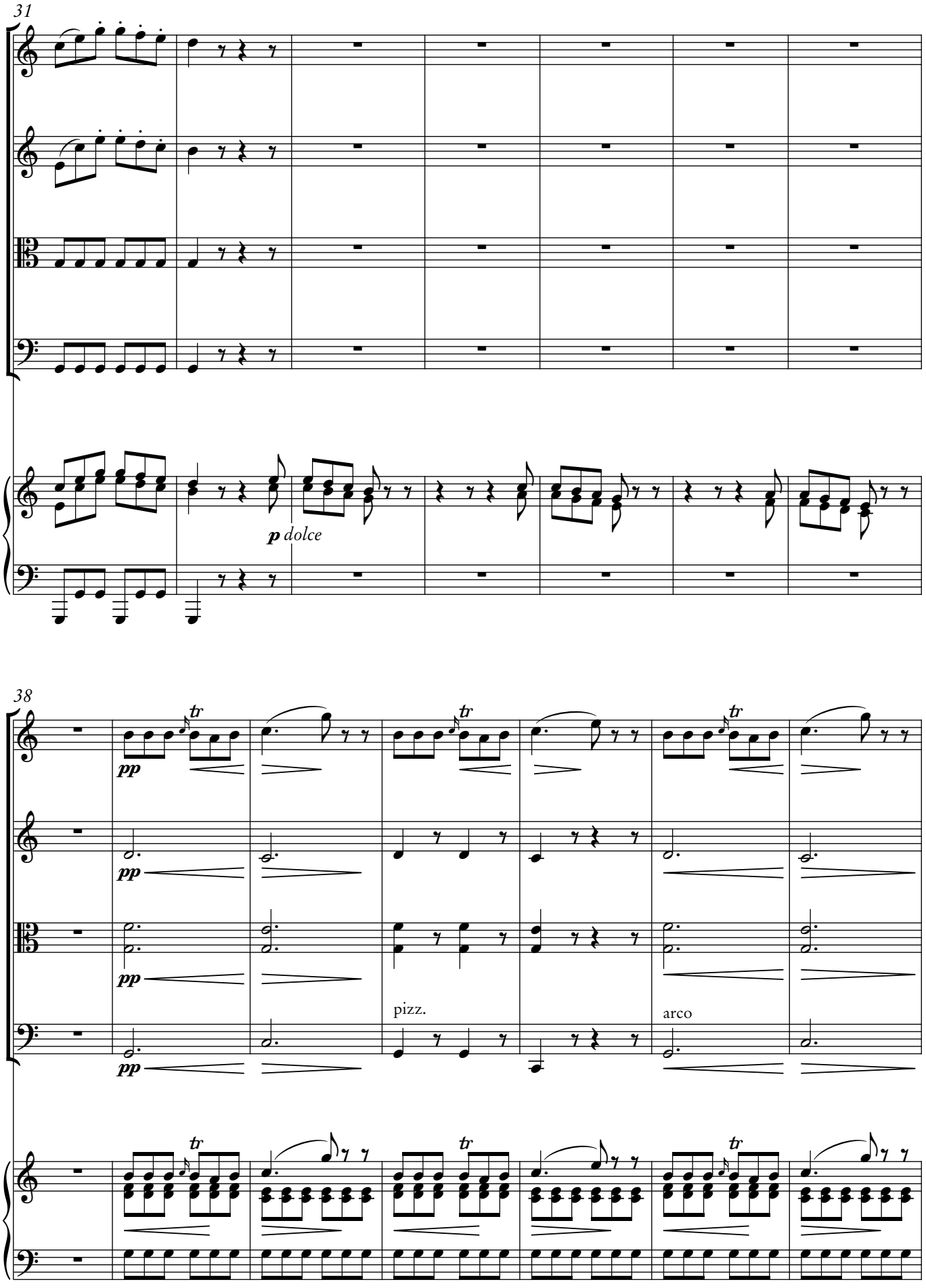
31
p dolce
38
tr
pp
pizz.
arco

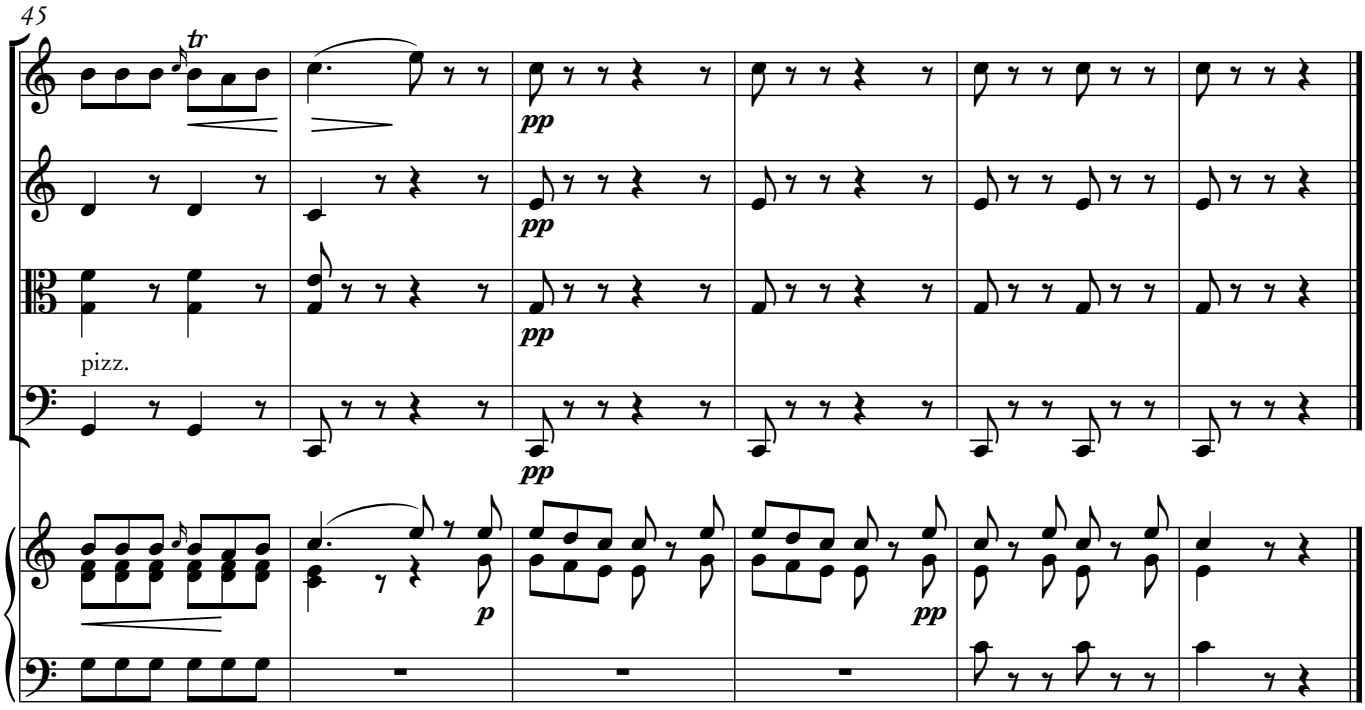
45
tr
pp
pp
pp
pizz.
pp
p
pp

Georg Joseph Vogler

Tonsättaren, pianisten, organisten och musikteoretikern Georg Joseph Vogler, även kallad ”abbé Vogler” eftersom han var prästvigd, föddes i Würzburg år 1749. Han kallades till Stockholm år 1786 av Gustaf III, valdes in i Kungliga Musikaliska Akademien och kom under många år att verka som musikdirektör och musikpedagog, bland annat åt kronprinsen. Bland hans övriga elever märks Kraus, Meyerbeer och Weber. Han blev berömd som solist i många konserter och komponerade i de flesta genrer – bland hans mest kända verk kan nämnas operan *Gustav Adolph och Ebba Brahe* samt adventssången ”Hosianna, Davids son”. Vogler dog i Darmstadt år 1814.

© Levande musikarv

Georg Joseph Vogler

The composer, pianist, organist and music theorist Georg Joseph Vogler, also called ‘Abbé Vogler’ since he was also a priest, was born in Würzburg in 1749. He was summoned to Stockholm in 1786 by King Gustav III and was elected to the Royal Swedish Academy of Music. He was active for many years as a music director and music pedagogue, including for the crown prince. Noteworthy among his other pupils are Kraus, Meyerbeer and Weber. He became renowned as a soloist in many concerts and composed in most genres – his most well-known works include the opera *Gustav Adolph och Ebba Brahe* as well as the advent song ‘Hosianna, David’s son’. Vogler died in Darmstadt in 1814.

© Levande musikarv. Transl. *Nicole Vickers*

Kritisk kommentar

Tre tryckta källor finns till detta verk – Breitkopf & Härtel, Leipzig (**BH**), Frans Mezger, Paris (**MZ**) och Hans Georg Nägeli, Zürich – alla tre bestående av fem separata stämmor, inga partitur. BH är sannolikt ursprungstrycket och finns på tio bibliotek runtom i världen, MZ finns på två och Nägeli på endast ett. Som huvudkälla har vid arbetet med föreliggande nyutgåva använts BH, det exemplar som finns på Musik- och teaterbiblioteket, Stockholm (S-Skma). Som synes på bilden nedan är partituret daterat till 1796 (enl. Gerber), själva utgåvan har dock inget tryckt datum:

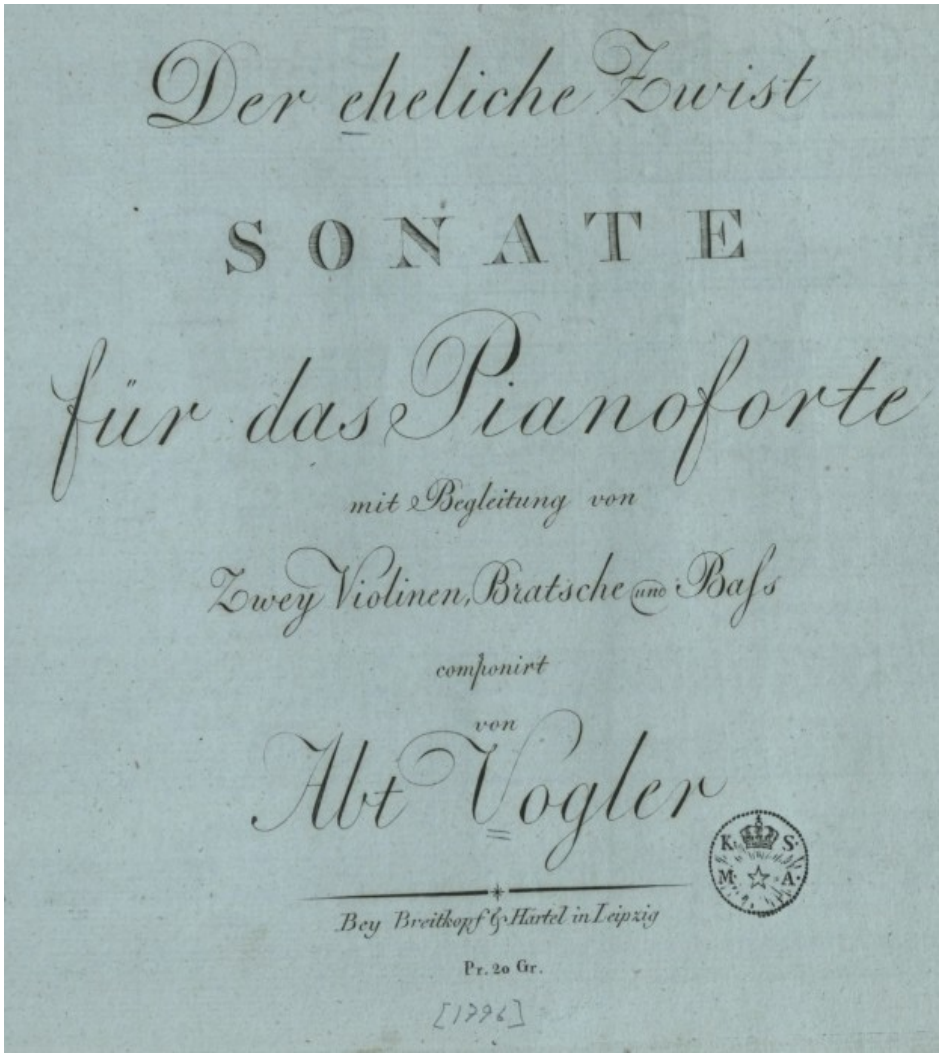

MZ används som komplement. Den finns digitalt på Bibliothèque national de France, angivet tryckår 1795, och har liksom Nägeli fransk titel; ”La Brouillerie entre mari et femme”. Nägeli står icke att finna online och RISM uppger inget tryckår.

BH och MZ är mycket lika. De delar en hel del uppenbara fel, men somliga av felen i BH tycks vara rättade i MZ, vilket styrker antagandet om att BH är det ursprungliga trycket. MZ är något tydligare i sin placering av bågar och crescendo- och diminuendopilar, samt konsekvent i att endast använda symboler för *cresc.* och *dim.*, aldrig text. Par av < och > står oftast med ett par slags mellanrum i BH, utan mellanrum i MZ.

Utgåvan

Crescendo- och diminuendopilar som är sammankopplade, slutna med vertikal linje i slutet, eller sammankopplade med platt parti i mitten, förekommer i källan. I utgåvan är de noterade på vanligt sätt. Textmarkeringar för cresc. och dim. har ändrats till < och > i enlighet med MZ.

dolce har genomgående försetts med nyans, ***p*** *dolce.*

Espressivomarkeringar <> noteras genomgående med crescendo- och diminuendopilar förutom på ett ställe med mycket kort markering; Sats 1, Vl. II, t. 4, där en dedikerad symbol använts. Läsaren bör dock ha i åtanke att även längre markeringar kan tolkas som espressivo, snarare än normalt *cresc+dim*.

Pianostämman har inte lika mycket dynamik inskrivna som övriga stämmor, vilket sannolikt beror på att pianot är solistiskt. Här följer utgåvan källan förutom i enstaka fall, redovisade nedan.

Vl. I och Pi har inte samma reprissättning som övriga stämmor i sats 2 och 3, förmodligen av utrymmesskäl. Detta är ändrat i utgåvan.

Stämmornas sinsemellan dynamiska utformning uppvisar generellt många motsägelser och brist på precision (särskilt i BH, därför har MZ varit till viss hjälp). Framförallt tycks cresc/dim ofta vara ditsatta som en generell information till utföraren: ”Här någonstans sker det något med dynamiken”. Det är ofta svårt att utläsa exakt var, och dessutom finns flera ställen där ett crescendo i en stämma motsvaras av ett diminuendo i en annan, < > i en tredje, ett plötsligt ***f*** i en fjärde. I vissa fall har dessa motsägelser fått stå kvar i utgåvan utan kommentar – ställen där man inte med gott samvete kunnat utläsa vad Vogler (eller utgivaren!) menat. Här får läsaren själv fatta beslut. I andra fall, där det funnits fog för det, har överensstämmelse mellan stämmorna skapats. Följande uppställning av stråkstämmorna från t. 111–112 kan tjäna som illustration, BH t.v. och MZ t.h.:

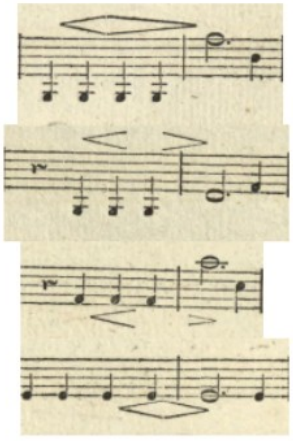

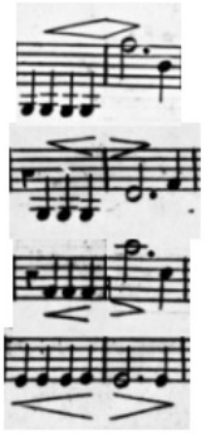

Bilderna talar för sig själva, men man ser också tydligt en större överensstämmelse mellan de olika stämmorna i MZ. Här har nyutgåvan fått följa MZ, med ytterligare synkronisering av gestens avslutning (här ser vi också ***f*** överfört från pianostämman):

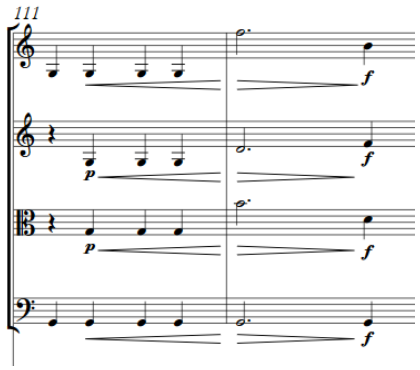

Sats 1 – Cantabile

Takt	Stämma	Kommentar
2	Vla	Långa accenten flyttad till under noten. Källorna har dessa symboler omväxlande ovanför och under systemet utan skönjbar logik. I utgåvan placeras de enl. modern konvention.
3	Vl. II	Båge från Vla, t. 73.
6	Vl. I	Punkterade 4-delen eg. 4-del+8-del (båge saknas), ändrad i enlighet med Pi.
6	Vl. II, Vla	Långa accenten överförd från övriga.
7	Vla	Bågen slutar på e1 i BH, utgåvan följer MZ.
8	Vl. II	Överflödigt ***pp***. Borttaget i utgåvan.
10:1–2	Vl. II	Tre noter sammanbalkade, ändrat enl. Vl. I takten före samt parallellställen.
11u	Vl. I–II	Staccaton överförda från Pi.
11	Pi	Bågarna i BH börjar på andra 32-delen, utgåvan följer MZ.
12	Vl. II, Vla	Båge överförd från Vl. I.
12	Vc.	< tillagd.
13u	Vl. II	***pp*** tillagt.
15	Vl. I	*cresc.* överfört från Vl. II.
16	Vla	*dim. (>)* står en 8-del tidigare i källorna.
16	Pi. hh	Stämma 2 försedd med binde- och legatobåge enl. stämma 1.

17	Vla	***pp*** flyttat från slag 3.
18	Vl. II	> överfört.
24	Tutti	Tonartsförändringen flyttad till upptakten för Vl. II, Vla och Vc. Streckat taktstreck tillagt för alla.
24u, 28u, 32u	Pi	***f*** överfört från Vl. II.
33	Vc.	Källorna har 8-del, ändrat till 4-del i analogi med Pi, Vla och Vl. II.
45:3	Vl. I	Fel i båda källorna: 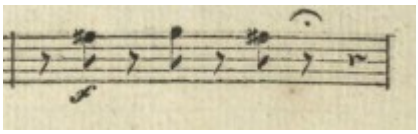 8-delspausen tas bort (jfr. Vl. II).
49:1	Vla	Dynamik korrigerad från ***p***.
49:1	Pi	♭ tillagt i enlighet med Vc.
67–68	Vla	Ej bindebåge i BH, utgåvan följer MZ.
68	Vl. II	BH har bågen från d1, utgåvan följer MZ.
71u	Vl. I–II	Båge överförd från Vla och Pi.
71	Vc.	***pp*** överfört från övriga stråkstämmor.
72	Stråk	Långa accenter tillagda enl. parallellstället i t. 2.
73	Vla	BH har felaktigen >, utgåvan följer MZ. Båge från MZ.
74	Pi	Bindebågar saknas, tillagda enl. parallellstället i t. 4
76	Vc.	Båge tillagd.
77	Vc.	***p*** borttaget, finns inte i någon annan stämma.
83u	Vla	Överflödigt ***pp*** borttaget.
83	Vl. I–Vla	Otydligt var stämmornas bågarna startar och slutar, Vl. II har dock tydligt nästade bågar som inkluderar även upptakten, så den får vara avgörande.
84	Vla, Vc.	Båge överförd från Vl.
84	Vl. II	Ändrat från > till <> enl. Vl. I.
85:3	Pi	Båge tillagd i stämma två.

86	Stråk	Vl. I, ***p*** på slag 3 ändras till ***f*** i enlighet med Vl. II. Crescendopil överförs till Vla och Vc., Vc:s ***f*** på slag 1 flyttas till slag 3.
87	Vc.	***p*** ändrat till ***pp*** i enlighet med resten av stråket.

Sats 2 – Andantino

Takt	Stämma	Kommentar
1	Vl. I	Dynamik överförd från Vc. och Pi.
13	Vc.	Diminuendopil ändrad till crescendopil.
14:3	Pi	Ändrat från d2 till c2.
20:4	Vc.	***pp*** flyttat från t 21:1.
21u	Vl. I	Dynamik överförd från Vc.
23	Vl. I–II	Dynamik överförd från Vla och Vc.
28	Vc.	***p*** borttaget i utgåvan, samt helnot+halvpaus ändrad till halvnot+halvpaus.
39–40, 43–44, 59	Vl. II	Dynamik överförd från Vl. I.
51	Vl. I	BH har ***f*** på slag tre. Utgåvan följer MZ.
43–44	Vc.	Dynamik från parallellstället 39–40.
61u–62	Pi vh	Bågar tillagda.
61:3	Pi hh	♮ tillagt.
66:2	Pi hh	Båge tillagd.
63	Vla	Bågen börjar på slag 4 i BH, utgåvan följer MZ.
63–64, 67–68	Vla, Vc.	Dynamik överförd från Vni.
68	Vla	Bågen börjar på slag 2 i BH, utgåvan följer MZ.
73–74	Vc.	BH har felaktigen *dim.* Utgåvan följer MZ.
75	Vl. I	BH har felaktigen ***p***. Utgåvan följer MZ.
75	Stråk	> överfört från Vla. ***f*** överfört från övriga till Vla.
77u	Vla, Vc.	***p*** överfört från Vl. I–II.

77u–	Vl. I	På några ställen råkar upptakten till detta motiv ligga som sista ton på raden och då hamnar upptakten utanför bågen. Man kan emellertid se i de andra stämmorna samt på parallellställen i Vl. I att upptakten skall inkluderas. Korrigerat i utgåvan.
80–81	Vl. I	BH har bågen satt från c2 till c2. Utgåvan följer MZ.
81	Vla	Båge överförd från t. 97.
82u, 98u	Vl. II	BH har kort < här, med ***f*** på nästa takts 1:a. Utgåvan följer MZ.
83	Pi	***f*** korrigerat till ***p***.
92	Pi	***p*** flyttat från första till fjärde slaget.
93u	Vl., Vc.	***pp*** från Vla.
93	Vc.	Bågen slutar på g♯ i BH, utgåvan följer MZ.
100	Vl. I	Ändrat från ***f*** till ***ff*** enligt övriga stämmor.
101:3	Vl. I, Vla	***pp*** överfört från Vl. II.
103u	Stråk	***p*** *dolce* överfört från Vc.
104–109	Stråk	Dynamik överförd från Pi.
109	Vl. I	Artikulation från MZ.
110–111	Tutti	***p*** tillagt för att pianots ***f*** i 113u skall vara motiverat.
111u–114:3	Tutti	Pi har repris, övriga stämmor har takterna utskrivna två gånger. Utgåvan inför repris för alla. Däremot har Pi felaktigen ett dubbelt repristecken som ändras till enkelt (framåtriktat).
113u, 129	Stråk	Dynamik överförd från Pi.
114	Vla	Halvnot i källorna, ändrad till punkterad halvnot.
117u	Tutti	***p*** överfört från Vla.
120	Vl. I	Staccaton överförda från Vla.
121u	Stråk	***f*** överfört från Pi.
135u	Vc.	*arco* tillagt.
135	Vc.	BH har bågen från c-f.
137	Vl. II	Båge överförd från t. 141.

138	Vl. II—Vc.	Bågen slutar före slag 1 i BH (se även t. 141).
138, 142	Stråk	***pp*** överfört från Vl. I.
141	Vc.	Båge överförd från t. 137.

Sats 3 – Allegro

I pianostämman står ***f*** och ***p*** omväxlande på upptakten och ettan i takten, i utgåvan genomgående flyttade till upptakterna.

Takt	Stämma	Kommentar
3u	Stråk	***f*** överfört från Pi.
3, 19, 23	Vl. I–II	Staccaton extrapolerade från Vl. II, 3:1.
4	Vl. I	Båge överförd från Vl. II
7	Vl. I	Artikulation överförd från MZ, Vl. II.
11, 15	Vl. I	Båge överförd från Vl. II.
24, 32	Vla	Källorna har 8-del, ändrat till 4-del enl. övriga.
27, 31	Vl. I–II	Artikulation från parallellställe i t. 11.
39–40	Stråk	***pp*** överfört från Vc., <> överfört till Vc.
40–46	Vl. I	Bågar överförda från Pi.
43–44	Vc.	<> överfört från övriga.
47	Vl. I	***pp*** flyttat från t. 49 i överensstämmelse med Vl. II och Vla.
47	Vc.	***pp*** överfört från Vla.

© *Andreas Edlund, Levande musikarv*